

**PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A. D.
SLOBOMIR - BIJELJINA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
31. DECEMBRA 2015. GODINE I
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Banja Luka, maj 2016. godine

SADRŽAJ

Strana

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS USPJEHA	7
BILANS STANJA	8
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	9
BILANS TOKOVA GOTOVINE.....	10
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE.....	11-74

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Nadzornom odboru i akcionarima „Pavlović International Bank” a.d. Slobomir Bijeljina

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina (u daljem tekstu: Banka), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: ABRS) koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Osnove za mišljenje sa rezervom

Banka nije, ili je djelimično realizovala preporuke iz revizorskog izvještaja za 2014. godinu (priznavanje prihoda od kamata i obračun/evidentiranje ispravke vrijednosti za kamate).

(nastavlja se)

Kao što je objelodanjeno u napomenama broj 15 i 19, uz finansijske izvještaje, analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na dan 31.12.2015. godine ima značajnu izloženost prema tri grupe povezanih pravnih lica po osnovu potraživanja za glavnici u iznosu od 11.461 hiljadu KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 1.055 hiljada KM, i po osnovu potraživanja za kamatu u iznosu od 2.440 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 2.348 hiljada KM. Navedene grupe imaju u značajnom iznosu dospjele obaveze po glavnici i kamati prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji, a iste kasne sa otplatom obaveza prema Banci od 184 do 334 dana. Banka je za naplatu plasmana prema jednoj grupi navedenih povezanih pravnih lica pokrenula izvršne postupke radi naplate istih, ali su nadležni organi obustavili dio izvršnih postupaka po ličnim mjenicama, te postoji određena neizvjesnost u naplati iz kolaterala po ličnim mjenicama. Potraživanja Banke po navedenim plasmanima su osigurana kvalitetnim kolateralima u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na dan 31.12.2015. godine ima iskazana potraživanja za glavnici od grupe povezanih lica sa Bankom u iznosu od 7.227 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 987 hiljada KM, i potraživanja za kamatu u iznosu od 439 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 431 hiljadu KM. Navedena grupa ima u značajnom iznosu dospjele obaveze po glavnici i kamati prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji u značajnom iznosu i kasne sa otplatom obaveza prema Banci od 184 do 334 dana. Nadalje, ova grupa pravnih lica ne ostvaruje prihode iz redovnog poslovanja dovoljne za uredno izmirivanje obaveza prema Banci. Potraživanja Banke po navedenim plasmanima su osigurana kvalitetnim kolateralima u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Zbog navedenog, revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 23, uz finansijske izvještaje, Banka je u obavezi da izvrši obračun i evidentiranje rezerve za kreditne gubitke na osnovu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS). Na osnovu izvršene revizije, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u adekvatnost obračunatih i evidentiranih rezervi za kreditne gubitke zasnovane na navedenoj Odluci ABRS. Nadalje, uočen je veći broj kreditnih partija koje imaju kriterijum za lošiju kategoriju, ali ih Banka na osnovu subjektivnih činjenica, klasifikuje u bolje kategorije. Navedeno utiče na iznos nedostajućih rezervi kao odbitne stavke kapitala, a samim tim i na iznos ukupnog kapitala i posljedično na niz pokazatelja povezanih sa ukupnim kapitalom koje Banka mora ispunjavati prema važećim propisima od strane ABRS.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte korekcija koje na finansijske izvještaje mogu imati pitanja navedena u prethodnim pasusima, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno stanje imovine, kapitala i obaveza Pavlović International bank a.d. Slobomir Bijeljina sa stanjem na dan 31. decembar 2015. godine, kao i rezultat poslovanja, tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan.

(nastavlja se)

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezerve u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

Kao što je objelodanjeno u napomenama broj 5 i 19, uz finansijske izvještaje, na osnovu raspoložive dokumentacije, analize primijenjene metodologije Banke i analize kreditnog portfolia na bazi revizorskog uzorka Banka je priznala prihod od kamate u iznosu od 270 hiljada KM po plasmanu pravnom licu TKS Dalekovod a.d. Doboj – u stečajju, nad kojim je 02.02.2015. godine otvoren stečajni postupak. Povećanjem potraživanja za obračunatu kamatu za navedeni iznos Banka je iskazala veće potraživanje od navedenog pravnog lica u iznosu od 247 hiljada KM u odnosu na priznato potraživanje za kamate od strane stečajnog upravnika, te na taj način precijenila prihode za 247 hiljada KM. Takođe, Banka ima značajno potraživanje po glavnici (1.440 hiljada KM) od navedenog pravnog lica i kod istog je pokrenula izvršni postupak gdje je sud poništio rješenje o izvršenju i Banku uputio na ostvarivanje prava kroz stečajni postupak. Sud je u izvršnom postupku tražio odgovarajuće isprave za identifikaciju i naplatu putem izvršnog postupka sa stanovišta utvrđivanja vlasništva na kolateralu. Zbog navedenog, revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenom plasmanu. Banka je 29.02.2016. godine izvršila ispravku potraživanja za kamate od navedenog pravnog lica za iznos koji prelazi iznos priznatih potraživanja za kamate od strane stečajnog upravnika.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 19, uz finansijske izvještaje, potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u neto iznosu od 714 hiljada KM po procjeni rukovodstva Banke je utrživo potraživanje jer se odnosi na nesporni dio potraživanja prema Vladi Brčko Distrikta, iako je tužbeni zahtjev Banke na mnogo veći iznos. Banka procjenjuje da će se po ovom osnovu naplatiti minimalno u navedenom iznosu po završetku sudskog spora.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 24, uz finansijske izvještaje, Agencija za bankarstvo Republike Srpske svojim aktom nije dala saglasnost Banci za raspodjelu dobiti za 2014. godinu kojom je bila predviđena i isplata dividende po prioritetnim akcijama u iznosu od 400 hiljada KM.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 26 b), uz finansijske izvještaje, na dan 31. decembra 2015. godine ukupan iznos stalne imovine obračunat u skladu sa regulatornim zahtjevima u odnosu na osnovni kapital iznosio je 57,82% dok je propisani maksimum 50%. Banka za navedeno prekoračenje nije pribavila posebno odobrenje ABRIS.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 26 v), uz finansijske izvještaje, potencijalne obaveze po sudskim sporovima u kojima je Banka tužena strana, na dan 31. decembra 2015. godine iznose ukupno 2.506 hiljada KM, ne uključujući efekte potencijalnih zateznih kamata. Na dan 31. decembra 2015. godine, Banka je imala evidentirano rezervisanje za potencijalne gubitke po ovom osnovu u iznosu od 93 hiljade KM u skladu sa zahtjevima MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina”. Rukovodstvo Banke smatra da navedeni sudski sporovi u kojima je Banka tužena strana neće imati negativnih efekata po Banku u narednim periodima. Banka je u toku godine uložila napore na naplati i pokrenula značajan broj sudskih sporova vezanih za naplatu potraživanja.

(nastavlja se)

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 28, uz finansijske izvještaje, u toku 2015. godine Banka je bila pod određenim uticajem globalne ekonomske i finansijske krize. Kao posljedica navedenih dešavanja Banka je imala značajan odliv depozita, te su isti na 31.12.2015. smanjeni za 10.429 hiljada KM ili 6,24% u odnosu na 31.12.2014. godine. Ipak, tokom 2015. godine, Banka nije imala značajnijih problema sa likvidnošću.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 29, uz finansijske izvještaje, na dan 31. decembra 2015. godine, izloženost Banke kreditnom riziku prema grupi povezanih lica sa Bankom iznosi 8.763 hiljade KM, što predstavlja 28,43% osnovnog kapitala i isti su povećani za 7,94% (2014. godine - 8.119 hiljada KM). U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica koja je pokrivena adekvatnim kolateralom dozvoljena je izloženost od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke. Nadalje, Banka na 31.12.2015. godine ima iskazane depozite povezanih lica u iznosu od 210 hiljada KM (31.12.2014. godine 1.278 hiljada KM) i isti su smanjeni za 83,57% u odnosu na 31.12.2014. godine.

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 30, uz finansijske izvještaje, Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je rješenjem broj 01-UP-33-714-14-15G/16 od 13.01.2016. godine utvrdila obavezu za objavljivanje ponude za preuzimanje Banke od strane akcionara Slobodana Pavlovića, Miroslave Pavlović, Mileta Pavlovića i Kompanije Slobomir a.d. Bijeljina i zabranila vršenje prava glasa na skupštini akcionara navedenim akcionarima do podnošenja ponude za preuzimanje.

EF Revizor d.o.o.

Banja Luka, Gajeva broj 12

Datum: 20.05.2016. godine

Ovlašćeni revizor
Srećko Vidović

BILANS USPJEHA

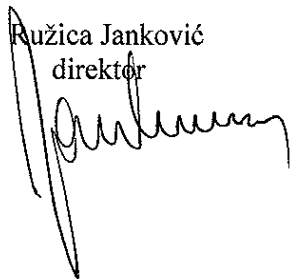
za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine
(u hiljadama KM)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Prihodi po osnovu kamata	14.428	15.258
Rashodi po osnovu kamata	-4.140	-5.470
Neto prihod na osnovu kamata	10.288	9.788
Prihodi po osnovu naknada i provizija	5.803	6.025
Rashodi po osnovu naknada i provizija	-498	-516
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5.305	5.509
Ostali prihodi iz poslovanja	3.786	500
Ostali rashodi iz poslovanja	-13.030	-13.767
Kursne razlike, neto	330	439
Rezervisanja za potencijalne gubitke, neto	-5.641	-1.516
Dobitak iz poslovanja prije oporezivanja	1.038	953
Porez na dobit	-612	-215
Neto dobitak tekuće godine	426	738
Ostali ukupni rezultat - pozitivni efekti procjene vrijednosti nekretnina i opreme	0	0
Ukupan rezultat za obračunski period	426	738
Zarada po akciji		
Obična i razrijeđena zarada po akciji (KM)	0.0162	0.0316

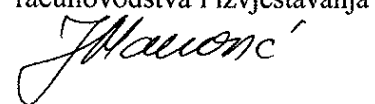
Prezentovani finansijski izvještaji su usvojeni od strane rukovodstva Banke, dana 04. marta 2016. godine.

Potpisano u ime Pavlović International Banka a.d. Slobomir – Bijeljina:

Ružica Janković
direktor

Jadranka Marković
direktor Sektora
računovodstva i izvještavanja

BILANS STANJA
na dan 31. decembra 2015. godine
(u hiljadama KM)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
AKTIVA		
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	36.429	37.339
Sredstva kod drugih banaka	13.229	11.884
Kreditni plasirani komitentima	133.393	147.966
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	560	517
Nekretnine, investicione nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja	17.952	15.507
Odložena poreska sredstva	0	0
Obračunata kamata i ostala aktiva	20.325	11.793
Ispravke vrijednosti	-13.463	-7.825
Ukupna aktiva	208.425	217.181
PASIVA		
Depoziti	156.601	167.030
Obaveze po kreditima	8.804	9.823
Ostale obaveze	4.997	4.826
Ostala rezervisanja	15	20
Ukupne obaveze	170.417	181.699
Kapital		
Akcijski kapital	26.375	23.375
Revalorizacione rezerve	4.877	5.462
Zakonske rezerve	1.671	1.671
Rezerve iz dobiti	2.907	2.907
Posebne rezerve za kreditne gubitke	1.329	1.329
Akumulirani dobitak	849	738
Ukupni kapital	38.008	35.482
Ukupna pasiva	208.425	217.181
Potencijalne i ugovorene obaveze	23.649	24.646

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine
 (u hiljadama KM)

Opis	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Zakonske rezerve	Posebne rezerve za kreditne gubitke	Akumulirani dobitak/gubitak	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2013. godine	23.375	5.759	1.639	4.030	638	35.441
Izdvajanje u posebne rezerve za kreditne gubitke	0	0	0	0	0	0
Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2013. godine	23.375	5.759	1.639	4.030	638	35.441
Povećanje osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0
Izdvajanje u posebne rezerve za kreditne gubitke	0	0	32	206	-638	-400
Efekti procjene vrijednosti nekretnina i opreme	0	0	0	0	0	0
Ukidanje revalorizacionih rezervi nekretnina i opreme	0	-297	0	0	0	-297
Neto dobitak tekuće godine	0	0	0	0	738	738
Stanje na dan 31.12.2014. godine	23.375	5.462	1.671	4.236	738	35.482
Povećanje osnovnog kapitala	3.000	0	0	0	0	3.000
Izdvajanje u posebne rezerve za kreditne gubitke	0	0	0	0	315	315
Efekti procjene vrijednosti nekretnina i opreme	0	0	0	0	0	0
Ukidanje revalorizacionih rezervi nekretnina i opreme	0	-585	0	0	0	-585
Neto dobitak tekuće godine	0	0	0	0	426	426
Stanje na dan 31.12.2015. godine	26.375	4.877	1.671	4.236	849	38.008

BILANS TOKOVA GOTOVINE
za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine
(u hiljadama KM)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata, naknada i provizija po kreditima	15.969	18.276
Isplata kamata	-3.986	-5.516
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani	183	114
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	-12.111	-13.324
Primici i isplate po vanrednim stavkama	-5.287	-45
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	14.573	20.760
Depoziti klijenata	-10.429	-38.240
Plaćeni porez na dobit	-64	0
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-1.216	-17.975
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasman finansijskim institucijama	293	3.700
Primici kamata	17	188
Primici dividendi	0	9
Ulaganje u vrijednosne hartije koje se drže do dospelja	-43	3.120
Kupovina nematerijalne aktive	-417	-18
Kupovina materijalne aktive	-1.012	-718
Kupovina drugih ulaganja	0	0
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-1.162	6.281
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti		
Primici od izdavanja akcija	3.000	0
Neto primljene pozajmice	-1.020	761
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti	1.980	761
Neto smanjenje/povećanje novčanih sredstava	-398	-10.933
Novčana sredstva na početku godine	49.223	59.560
Efekti promjene deviznog kursa	833	596
Novčana sredstva na kraju godine	49.658	49.223
Novčana sredstva se sastoje od slijedećih pozicija		
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	36.429	37.339
Sredstva kod drugih banaka	13.229	11.884
U K U P N O	49.658	49.223

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine****1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE**

Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina (u daljem tekstu: Banka) osnovana je kao akcionarsko društvo dana 6. marta 1999. godine od strane bračnog para Miroslave i Slobodana Pavlović. Osnivanje Banke je registrovano u Osnovnom sudu u Bijeljini rješenjem broj Fi - 260/01. od 2. aprila 2001. godine.

Na dan 30. septembra 2001. godine, izvršeno je pripajanje Pavlović International Bank a.d. Slobomir – Bijeljina Semberskoj banci a.d. Bijeljina. Banka posluje na osnovu rješenja Okružnog suda u Bijeljini Fi-894/2001 od 27. novembra 2001. godine. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) je dala saglasnost za osnivanje Banke odlukama 05-1211-1/2001 i 05-1212-1/2001.

Na dan 1. novembra 2002. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Brčko, što je ABRS odobrila nakon datuma pripajanja rješenjem broj 03-32-1623-1/02, od 31. decembra 2002. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Brčkom.

Na dan 1. aprila 2003. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Doboje – u privremenoj upravi, što je takođe ABRS odobrila, nakon datuma pripajanja, svojim rješenjem broj 03-31-1622-6/2, od 27. maja 2003. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Doboju.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Na dan 31. decembra 2015. godine, Banka se sastojala od centrale u Bijeljini i šest filijala u: Bijeljini, Brčkom, Doboju, Banjoj Luci, Zvorniku i Istočnom Sarajevu, sa ukupno 13 ekspozitura, 9 agencija i 8 šaltera. Na dan 31. decembra 2015. godine, Banka je imala 219 zaposlenih radnika (2014. godine – 230 zaposlenih radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti, osim za revalorizaciju određenih finansijskih instrumenata, nekretnina i opreme koji su vrednovani po fer vrijednosti, kao što je objašnjeno kasnije u računovodstvenim politikama.

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodne standarde revizije (ISA), Kodeks etike za profesionalne računovođe, kao i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (MRSB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC), na finansijske izvještaje za periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu u Republici Srpskoj

Pored navedenog, dana 15. jula 2010. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske (“SRRRS”) je donio „Odluku o početku obavezne primjene izdanja MRS/MSFI (objavljenih do 1. januara 2009. godine)”, a na osnovu „Odluke o ovlašćenjima za prevod i objavljivanje” nadležne Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine od 10. marta 2006. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 81/06), kojom se takva ovlašćenja daju SRRRS.

Navedeno izdanje MRS/MSFI je odobreno od strane Fondacije odbora za Međunarodne računovodstvene standarde kao zvanični prevod na srpski jezik za Bosnu i Hercegovinu (Republiku Srpsku), Srbiju i Crnu Goru. Prema navedenoj Odluci MRS/MSFI objavljeni do 1. januara 2009. godine obavezno se primjenjuju na finansijske izvještaje sačinjene i prezentovane u Republici Srpskoj za obračunske periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Rukovodstvo Banke analizira promjene u važećim standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 1. januara 2009. godine, i nakon ustanovljavanja standarda i tumačenja koji su relevantni za Banku, ima namjeru da iste primijeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u hiljadama konvertibilnih marka (u hiljadama KM).

Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine za poslovnu 2015. godinu koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izvještaja, dole navedeni standardi i izmjene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sljedeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja, ali nisu zvanično usvojeni u Republici Srpskoj za godišnji period koji počinje na dan 1. januara 2015. godine:

- IFRS 1 (revidovani) „Prva primjena IFRS” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine).
- Izmjene IFRS 1 „Prva primjena IFRS” – Visoka hiperinflacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine).
- Izmjene IFRS 1 „Prva primjena IFRS” – Ukidanje fiksnih datuma za one koji prvi put primjenjuju IFRS (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine).
- Izmjene IFRS 1 „Prva primjena IFRS” - Dodatni izuzeci za one koji prvi put usvajaju IFRS (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine).
- Izmjene IFRS 1 „Prva primjena IFRS” - Ograničeni izuzeci za uporedna objelodanjivanja u skladu sa IFRS 7 za one koji prvi put usvajaju IFRS (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2010. godine).
- Izmjene IFRS 1 „Prva primjena IFRS” - Državni krediti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IFRS 2 „Isplate po osnovu akcija” – Transakcije grupnih isplata u novcu po osnovu akcija (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine).
- IFRS 3 (revidovani) „Poslovne kombinacije” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine).
- Izmjene IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja” – Transfer finansijske imovine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine).
- Izmjene IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja” – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji”, IFRS 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima” i IAS 27 „Pojedinačni finansijski izvještaji” – Investirana društva (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRS 11 „Zajednički aranžmani” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).

- IFRS 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRS 13 „Odmjeravanje fer vrijednosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji”, IFRS 11 „Zajednički aranžmani” i IFRS 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima” - Uputstvo o tranziciji (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IAS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja” – Prezentacija stavki Ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Izmjene IAS 12 „Porez na dobit” – Odloženi porezi: Pokriće osnovne imovine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2012. godine).
- Izmjene IAS 19 „Beneficije zaposlenih” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IAS 19 „Beneficije zaposlenih” – Planovi definisanih primanja: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Izmjene IAS 24 „Objelodanjivanja o povezanim stranama” - Pojednostavljanje zahtijevanih objelodanjivanja za entitete u državnom vlasništvu i pojašnjenje definicije povezanih strana (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine).
- Izmjene IAS 27 „Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine).
- IAS 27 (revidovan u 2011. godini) „Pojedinačni finansijski izvještaji” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IAS 28 (revidovan u 2011. godini) „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IAS 32 „Finansijski instrumenti: Prikazivanje” – Računovodstveno obuhvatanje prava (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. februara 2010. godine).
- Izmjene IAS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija” – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene IAS 36 „Obezvredjenje sredstava” – Objelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene IAS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje” – Prihvatljive hedžing stavke (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine).
- Izmjene IAS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmjeravanje – Zamjena derivata i nastavak računovodstva hedžinga” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene različitih standarda i tumačenja koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja IFRS objavljenog 16. aprila 2009. godine (IFRS 2, IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 18, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (većina izmjena je na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine).
- Izmjene različitih standarda i tumačenja koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja IFRS objavljenog 6. maja 2010. godine (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 27, IAS 34, IFRIC 13) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (većina izmjena je na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine).

- Izmjene različitih standarda „Unaprijeđenja IFRS (2012.)“ koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja IFRS objavljena 17. maja 2012. godine (IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene raznih Standarda „Unaprijeđenja IFRS (period 2010. - 2012.)“ koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja IFRS (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 i IAS 38), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Izmjene raznih Standarda „Unaprijeđenja IFRS (period 2011. - 2013.)“ koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja IFRS (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 13 i IAS 40), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Izmjene IFRIC 14 „IAS 19 - Granica definisanih primanja zaposlenih, minimum zahtjeva fonda i njihova interakcija” - Pretplata minimalnih zahtjeva fonda (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine).
- IFRIC 17 „Prenos nenovčanih sredstava vlasnicima preduzeća” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine).
- IFRIC 18 „Prenos sredstava komitentima” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine).
- IFRIC 19 „Ukidanje obaveza instrumentima kapitala” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2010. godine).
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izvještavanje 2010. godine“ što predstavlja izmjenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja“ (na snazi od datuma objavljivanja, odnosno od septembra 2010. godine).

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvijek nisu u primjeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda su bile izdate, ali nisu postale efektivne:

- IFRS 9 „Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).
- IFRS 14 „Regulatorni odloženi računi” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- IFRS 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji” i IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Prodaja ili učešće u imovini između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (datum primjene je odložen na neodređeno vrijeme, dok se projekat istraživanja kapitalnog metoda ne zaključi).
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji”, IFRS 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima” i IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Investirani entiteti: Primjenjivanje izuzetaka u konsolidaciji (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmjene IFRS 11 „Zajednički aranžmani” – računovodstvo spajanja interesa u zajedničkim poslovima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmjene IAS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja” – Inicijativa za objelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmjene IAS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i IAS 38 „Nematerijalna ulaganja” – Objašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmjene IAS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i IAS 41 „Poljoprivreda” – Poljoprivreda: biološka sredstva koja su predmet ubiranja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- IAS 27 „Pojedinačni finansijski izvještaji” – Kapitalni metod u pojedinačnim finansijskim izvještajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmjene raznih Standarda „Unaprijeđenja IFRS (period 2012 - 2014.)” koja su rezultat godišnjeg unaprijeđenja IFRS (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 i IAS 34), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka je 25.12.2014. godine usvojila nove računovodstvene politike koje su u primjeni od 01.01.2015. godine.

U nastavku su navedene računovodstvene politike koje je Banka koristila u toku 2015. godine.

PROCJENJIVANJE POZICIJA BILANSA STANJA

3.1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Novac u domaćoj valuti u blagajni (gotovina u trezoru, operativnim blagajnama i gotovina na putu), na računima Banke, te sva ostala potraživanja i obaveze u domaćoj valuti se iskazuju u nominalnoj vrijednosti u konvertibilnim markama, na dan bilansa.

Efektivni strani novac, devize na deviznim računima kod inostranih i domaćih banaka, te na prolaznom deviznom računu, kao i sva potraživanja i obaveze u stranoj valuti iskazuju se na dan bilansa po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine.

3.2. Finansijski instrumenti

Banka u bilans stanja uključuje finansijske instrumente u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti – Priznavanje i odmjeravanje". Pod finansijskim instrumentom se podrazumijeva svaki ugovor kojim nastaje finansijsko potraživanje ili finansijska obaveza Banke, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog potraživanja trećih lica.

Banka razvrstava finansijske instrumente u skladu sa MRS 39 na:

- a) finansijsko sredstvo ili obavezu vrednovanu kroz bilans uspjeha - koje se može dalje klasifikovati na: finansijsko sredstvo ili obavezu koje se drži radi trgovanja ili na finansijsko sredstvo ili obavezu određenu prema opciji fer vrijednosti;
- b) finansijska sredstva koja se drže do dospelosti;
- c) finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i
- d) krediti i potraživanja.

Finansijska sredstva - inicijalno priznavanje i prestanak priznavanja

Sva finansijska sredstva priznaju se u bilansu stanja u trenutku kada Banka postane ugovorna strana ugovora na osnovu koga je nastalo to finansijsko sredstvo.

Početno vrednovanje finansijskih sredstava vrši se u visini poštene vrijednosti ekvivalenata datih prilikom sticanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke, a ne uključuju se transakcioni troškovi koji mogu da nastanu prilikom otuđenja. Izuzetno, troškovi nabavke finansijskih sredstava kojima se trguje, priznaju se odmah u bilansu uspjeha Banke.

Banka prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva ili njegovog dijela kada i samo kada:

- prestanu da važe ugovorna prava na novčane tokove po osnovu finansijskog sredstva ili njegovog dijela i
- kada prenesu finansijsko sredstvo ili njegov dio drugom pravnom licu.

Finansijske obaveze- inicijalno priznavanje i prestanak priznavanja

Finansijska obaveza je svaka ugovorena obaveza Banke:

- da isporuči gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom pravnom licu,
- da razmijeni finansijske instrumente sa drugim pravim licem pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Finansijske obaveze se početno odmeravaju u visini njihove nabavne cijene, koja predstavlja poštnu vrijednost primljene naknade i obuhvata troškove sticanja i ostale troškove.

Nakon početnog priznavanja i odmeravanja, sve finansijske obaveze, osim obaveza koje se drže radi trgovanja i derivata koji su obaveze, odmeravaju se u visini troškova pribavljanja.

Banka prestaje sa priznavanjem finansijskih obaveza kada i samo kada je obaveza ugašena, odnosno kada je obaveza koja je navedena u ugovoru ispunjena, otkazan ili istekla.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona ili sudskog i vansudskog poravnjanja vrši se direktnim otpisivanjem.

a) Finansijsko sredstvo vrednovano kroz bilans uspjeha

Finansijsko sredstvo vrednovano kroz bilans uspjeha je finansijsko sredstvo čije se promjene fer vrijednosti evidentiraju kroz prihode i rashode u bilansu uspjeha. Da bi se finansijsko sredstvo vrednovalo kroz bilans uspjeha treba da bude ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:

- da je klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi trgovanja –ako je stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti i
- ako je poslije početnog priznavanja klasifikovano kao sredstvo koje se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

b) Finansijska sredstva koja se drže do dospijeca

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeca su finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim plaćanjem i fiksnim ili odredivim isplataama i fiksnim dospijecem koje Banka ima namjeru da drži do dospijeca.

Nakon početnog priznavanja, odmeravaju se po amortizovanoj vrijednosti, korišćenjem metoda efektivne kamate.

Promjene vrijednosti sredstava koja se drže do dospijeca, priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Finansijsko sredstvo koje se drži do dospijeca ne može se klasifikovati kao sredstvo koje se drži do dospijeca, ako je tokom tekuće finansijske godine ili tokom dviju prethodnih finansijskih godina prodato ili reklasifikovano više od značajnog iznosa hartija od vrijednosti koje se drže do dospijeca prije njihovog dospijeca, osim:

- koje su bile toliko blizu dospijeca (npr. manje od tri mjeseca) da promjene tržišne kamatne stope ne bi imale značajan uticaj na fer vrijednost finansijskog sredstva,
- da se prodaja mogla pripisati događaju koji Banka nije mogla predvidjeti,
- da je Banka suštinski sakupila prvobitnu glavicu finansijskog sredstva kroz planski raspoređeno plaćanje.

c) *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*

Finansijska sredstva namijenjena za prodaju su sva ostala finansijska sredstva uključujući učešća u kapitalu pravnih lica, osim sredstava nastalih sa namjerom da budu prodana odmah ili u kratkom roku, koja treba da budu klasifikovana kao sredstva za trgovanje.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca i hartije od vrijednosti namijenjene prodaji iskazuju se po nabavnoj ili tržišnoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva namijenjena prodaji naknadno se odmjeravaju u zavisnosti od toga da li imaju kotiranu tržišnu cijenu. Finansijska sredstva namijenjena prodaji koja imaju kotiranu tržišnu cijenu odmjeravaju se po tržišnoj vrijednosti, a investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu odmjeravaju se po amortizovanom trošku korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prvo priznavanje efekata razlika između tržišne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti sredstva priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kome je nastala, a svaka naredna promjena vrijednosti priznaje se u okviru kapitala kao revalorizaciona rezerva.

Vlasničke hartije od vrijednosti Banka može da drži kraći vremenski period s ciljem prodaje i kratkoročnog ostvarivanja profita, a može da ih drži i duži period, tj, ako namjera Banke nije kratkoročno ostvarivanje profita.

Nakon sticanja vlasničkih hartija od vrijednosti, vrši se usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti, te se iskazuju po tržišnoj vrijednosti, u skladu sa MRS –om 39. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka ne može, direktno ili indirektno, imati vlasnički udio u jednom pravnom licu koji prelazi 15% njenog osnovnog kapitala, a vlasnički udio u nefinansijskom licu ne može prijeći 10% njenog osnovnog kapitala niti vlasnički udio može prijeći 49% vlasništva nefinansijskog pravnog lica.

Dodatno, Banka ne smije direktno ili indirektno imati ukupan iznos vlasničkog udjela u pravnim osobama (finansijskim) veći od 50% osnovnog kapitala Banke, a u nefinansijskim pravnim osobama veći od 25% osnovnog kapitala Banke.

Banka samo uz prethodno pisano odobrenje Agencije za bankarstvo može direktno ili indirektno imati:

- a) značajan vlasnički interes u pravnom licu ili indirektno u supsidijarnom licu tog pravnog lica koji prelazi iznos od 5% osnovnog kapitala Banke ili
- b) ukupnu neto vrijednost svih vlasničkih udjela Banke u drugim pravnim licima i u supsidijarnim licima tih pravnih lica iznad 20% osnovnog kapitala Banke.

Dobici ili gubici po osnovu usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti pri promjeni tržišnih cijena hartija od vrijednosti se priznaju u skladu sa MRS-om 39.

Dividende se priznaju u prihod samo kada su objavljene ili primljene.

Banka prestaje da priznaje neko finansijsko sredstvo kada više nema kontrolu nad tim sredstvom ili njegovim dijelom. Kontrola nad sredstvom predstavlja mogućnost ostvarivanja budućih ekonomskih koristi koje su posljedica posjedovanja sredstva. Banka isključuje finansijsko sredstvo iz bilansa stanja kada su prava na ugovorene koristi realizovana, istekla ili kada su predata, odnosno kada se od njih odustalo.

b) Krediti i potraživanja

Na sve kreditne i druge plasmane Banka je obavezna da formira rezervisanja u skladu MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeraivanje, koje knjiži odobravajući odgovarajući račun ispravke vrijednosti, a na teret troškova.

Takođe, Banka je obavezna da vrši klasifikaciju svih kreditnih i drugih plasmana u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive banaka (Odluka Agencije za bankarstvo Republike Srpske). Od 01.01.2010. godine Banka je, u skladu sa ABRS Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, u poslovnim knjigama evidentirala rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MRS-om 39, a svu razliku koja se pojavila između rezervisanja formiranih u skladu sa MRS-om 39 i odlukom regulatora, evidentirala na kontu „Rezerve za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu“ (u daljem tekstu RKG). U slučaju da je potreban veći iznos rezervisanja u odnosu na onaj koji je već proknjižen na računima ispravke vrijednosti i račun „RKG“, Banka je obavezna navedenu razliku tretirati kao „Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu“. Ukupan iznos nedostajućih rezervi je obračunska stavka (ne knjiži se u glavnoj knjizi) koja se evidentira u tabeli A kapitala u dijelu "odbitne stavke od kapitala" te direktno utiče na pad stope adekvatnosti kapitala.

Za formirana rezervisanja, koje se odnose na rizičnu vanbilansnu aktivu, Banka uvećava obaveze na posebnim računima pasive a razliku do iznosa rezervisanja dobijenih u skladu sa odlukama ABRS banka tretira na isti način kao i rezervisanja za bilansna potraživanja

Banka objavljuje u svojim finansijskim izvještajima računovodstvene politike i informacije o promjenama rezervisanja za identifikovane i potencijalne gubitke u skladu sa MSFI 7.

Ako se naplati potraživanje koje je prethodno bilo otpisano, naplaćeno potraživanje se smatra ostalim prihodom/ prihod naplaćena otpisana potraživanja/.

Otpis nenaplativih potraživanja se vrši na osnovu odluka suda, poravnanja zainteresovanih strana ili na bazi odluka nadležnih organa Banke.

3.3. Nematerijalna ulaganja, nekretnine i oprema

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja priznaju se u bilansu stanja Banke u skladu sa relevantnim MRS 16 i MRS 38.

Sve nabavke nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se početno vrednuju po nabavnoj vrijednosti koja se sastoji od nabavne cijene uvećane za zavisne troškove nabavke, a umanjene za trgovinske popuste i rabate.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja se nakon početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i gubitke zbog obezvređenja.

Ukoliko se javi značajno odstupanje poštene vrijednosti nekretnina u odnosu na sadašnju knjigovodstvenu vrijednost, Banka može primijeniti vrednovanje metodom revalorizacije, odnosno uskladiti vrijednost tih nekretnina sa vrijednostima koje utvrdi nezavisni profesionalno kvalifikovani procjenjivač. Neto povećanje vrijednosti tih građevinskih objekata Banka će unijeti u revalorizacione rezerve.

Ukoliko se ocijeni da su nematerijalna ulaganja i oprema značajno podcijenjena ili precijenjena, Banka može primijeniti vrednovanje po metodu revalorizacije, odnosno iskazivanje ovih sredstava po poštenoj vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadnu amortizaciju i gubitke zbog obezvređenja. Poštenu vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme čini njihova tržišna vrijednost, a ukoliko ne postoji aktivno tržište za provjeru da se najmanje jednom u pet godina uradi procjena svih pojedinačnih osnovnih sredstava. Procjena se vrši od strane ovlaštenih lica za procjenu.

Naknadna ulaganja u nekretnine i opremu, koja utiču na poboljšanje stanja sredstava iznad njegovog početno procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, uvećavaju nabavnu vrijednost osnovnog sredstva.

Ulaganja po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme priznaju se kao rashod perioda u kom su nastala.

Amortizacija se obračunava po stopama koje obezbjeđuju nadoknađivanje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Osnovicu za amortizaciju čini nabavna vrijednost nekretnine, opreme i nematerijalnih ulaganja.

Materijalna sredstva nekretnine, postrojenje i oprema isključuju se iz bilansa:

- nakon što se otuđe,
- kada se trajno povuku iz upotrebe i
- kada se procijeni da odnosno sredstvo više ne donosi korist.

Dobici ili gubici proizašli iz rashodovanja ili otuđenja dugoročne materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između neto primitaka od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa imovine, te se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

3.4. Amortizacija

Obračun amortizacije nematerijalne i materijalne imovine Banke se vrši mjesečno, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS 16). Godišnji trošak amortizacije nematerijalne i materijalne imovine se utvrđuje tako što se nabavna vrijednost podijeli sa procijenjenim korisnim vijekom trajanja konkretnog sredstva ili nematerijalne imovine.

Osnovicu za amortizaciju (nabavnu vrijednost) čini bruto knjigovodstvena vrijednost od početka obračunskog perioda.

Ukoliko je tokom korištenja sredstva izvršeno dodatno ulaganje koje za posljedicu ima povećanje vrijednosti sredstva, u skladu sa MRS-om 16 osnovicu za amortizaciju čini sadašnja vrijednost sredstva uvećana za naknadno ulaganje.

Banka primjenjuje proporcionalnu (linearnu) metodu obračuna amortizacije materijalne i nematerijalne imovine.

Iznos amortizacije za svaki period se priznaje kao rashod tokom korisnog vijeka trajanja sredstva.

Banka se može odlučiti da neka osnovna sredstva amortizuje i nekom drugom metodom, ali u smislu Zakona o oporezivanju dobiti pravnih lica, Banka jednom odabranom metodom obračuna amortizacije stalnih sredstava primjenjuje do konačnog amortizovanja pojedinačnog sredstva ili grupe sredstava, odnosno kod obračuna amortizacije Banka se pridržava principa kontinuiteta jednom odabrane metode do konačnog amortizovanja sredstva ili grupe sredstava.

3.5. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je, u skladu sa MRS 40, imovina (zemljište ili građevinski objekat – ili dio građevinskog objekta ili oboje) koju Banka drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog.

Investicione nekretnine početno se iskazuje po nabavnoj vrijednosti / cijeni koštanja. Nabavna vrijednost obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne troškove.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se evidentiraju po metodi fer vrijednosti. Na osnovu politike fer vrijednosti ne vrši se obračun amortizacije za investicione nekretnine. Fer vrijednost utvrđuje ovlašteni procjenitelj na kraju kalendarske godine.

Ako se knjigovodstveni iznos nekretnine poveća kao rezultat procjene, povećanje se direktno knjiži kao povećanje vrijednosti nekretnine i prihod.

Ako se knjigovodstvena vrijednost nekretnine umanja kao rezultat procjene, smanjenje treba priznati kao rashod, ako prije toga nije bila formirana revalorizaciona rezerva ili direktno teretiti revalorizacione rezerve do iznosa rezervi ako postoje formirane revalorizacione rezerve.

3.6. Zalihe

Zalihe čine materijali, sitan inventar, rezervni dijelovi i pomoćna sredstva koja se troše u procesu redovnog poslovanja Banke. Na sve zalihe primjenjuje se MRS 2 Zalihe.

Zalihe se u momentu pribavljanja vrednuju primjenom metoda istorijskog troška. Istorijski trošak podrazumijeva da se zalihe iskazuju na bazi troškova nabavke.

Za vrednovanje trošenja zaliha koristi se metod prosječne cijene. Utvrđivanje prosječne cijene ažurira se poslije svake naredne nabavke.

Materijal, sitan inventar, ambalaža i auto gume u momentu stavljanja u upotrebu u ukupnom iznosu (100%) terete troškove obračunskog perioda.

3.7. Stečena materijalna imovina

Stalna sredstva namijenjena prodaji se priznaju po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za pretpostavljene troškove prodaje.

Naknadno knjiženje vrši se po fer vrijednosti i promjene po fer vrijednosti se iskazuju kroz bilans uspjeha.

Da bi se sredstvo klasifikovalo i priznalo kao sredstvo namijenjeno prodaji mora biti raspoloživo za trenutnu prodaju, a da bi prodaja bila izvjesna Uprava Banke sačinjava plan prodaje i započinje aktivnosti oko prodaje. Prodaja ovih sredstava mora da bude vjerovatna, a očekivana prodaja da se završi u roku od jedne godine od datuma priznavanja. Produžetak perioda za prodaju (na još tri mjeseca) ne isključuje sredstvo od klasifikovanja kao ono koje se drži za prodaju samo ukoliko postoji dovoljno dokaza da Banka ostaje posvećena planu za prodaju sredstva. Na ova sredstva se primjenjuje MSFI 5 i MRS 36.

Za stalna sredstva namijenjena prodaji ne vrši se obračun amortizacije.

Banka može da odluči da ne vrši prodaju sredstva, odnosno da ga klasifikuje na drugi način (kao investicionu nekretninu ili za obavljanje vlastite poslovne djelatnosti).

3.8. Ostala imovina Banke

Potraživanja po osnovu kamata vode se na računima bilansa Banke. Ukoliko su ova potraživanja, klasifikovana kao nekvalitetna aktiva, knjiži se ispravka vrijednosti u skladu sa MRS 39 na teret troška rezervisanja, a budući obračun kamatnog prihoda vrši se u skladu sa MRS 39. Istovremeno, Banka je dužna u pomoćnoj evidenciji, obezbijediti, da se za sva kamatna potraživanja klasifikovana u kategorije C, D i E, u skladu sa odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske, formira 100 % rezervisanje.

Troškovi plaćeni unaprijed iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja, a u troškove obračunskog perioda se prenosi samo dio koji se odnosi na taj obračunski period.

Kao troškovi plaćeni unaprijed iskazuju se plaćene premije osiguranja, plaćeni troškovi reklame i propagande, troškovi novina, časopisa i stručne literature, unaprijed plaćena zakupnina i drugi troškovi koji se odnose na budući obračunski period.

3.9. Obaveze prema bankama i drugim komitentima

Obaveze - dugovanja Banke prema kreditnim institucijama i drugim komitentima se evidentiraju u poslovnim knjigama u skladu sa kontnim planom za banke i uputstvom za njegovu primjenu kao uzeti krediti i depoziti, odvojeno u domaćoj i stranoj valuti i razvrstani po ročnosti dospjeća.

Obaveze - depoziti se klasifikuju kao depoziti pravnih subjekata (vladine institucije, javna preduzeća, privatna preduzeća i društva, neprofitne organizacije, bankarske institucije), depoziti stranih pravnih i fizičkih lica i depoziti građana. Obaveze po osnovu kamata na depozitna sredstva se obračunavaju u skladu sa ugovornim odredbama i pripisuju stanju na računima depozita na način i u rokovima definisanim ugovorima.

3.10. Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg perioda

Izdaci koji su troškovi tekućeg obračunskog perioda, a za plaćanje dospijevaju u budućem periodu, iskazuju se kao obračunati troškovi na pasivnim vremenskim razgraničenjima.

Kao izdaci iz stava 1. ovog člana smatraju se izdaci za kamate i slični izdaci, koji se odnose na tekući period, a dospijevaju za plaćanje u okviru anuiteta u budućem periodu, za kamate po dužničkim hartijama od vrijednosti čije dospijeće je u budućem vremenskom periodu.

U korist pasivnih vremenskih razgraničenja evidentiraju se unaprijed naplaćeni ili obračunati prihodi u tekućem periodu, a koji se odnose na buduću vremenski period (prihodi od kamata, provizija i slično).

Unaprijed naplaćeni prihodi od naknada koji se odnose na buduće vremenske periode razgraničavaju se i evidentiraju u korist PVR-a a oprihoduju u skladu sa njihovim dospijećima, prema MRS 18.

3.11. Rezervisanje za rizike, obaveze i troškove

U skladu sa MRS 37 Banka pravi razliku između:

- Rezervisanja, koja moraju biti priznata kao obaveza
- Vremenskih razgraničenja koja moraju biti priznata kao obaveza i
- Potencijalnih obaveza koje su prikazane kao vanbilansne stavke.

Rezervisanja

Rezervisanja se moraju priznati na strani obaveza kada su ispunjeni svi navedeni uslovi (MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina):

- entitet ima sadašnju obavezu (pravna ili stvarna) po osnovu prošlih događaja
- vjerovatno je da će izmirenje obaveze dovesti do odliva resursa koji predstavljaju ekonomske koristi;
- moguće je pouzdano procijeniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje treba da bude najbolja procjena izdataka zahtijevanih za izmirenje sadašnje obaveze na datum bilansa stanja. Ako prestane da bude vjerovatan odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi zahtijevane za izmirenje obaveze, rezervisanje će se ukinuti. Ovo je neophodno ispitati na svaki dan bilansa stanja.

Vremenska razgraničenja

Vremenska razgraničenja su obaveze za plaćanje dobara ili usluga koje su primljene ili isporučene, ali nisu plaćene ili fakturisane od strane dobavljača ili su ugovorene sa dobavljačem.

Vremenska razgraničenja su dugovanja i obuhvataju npr. troškove revizije na kraju godine, članarine i ostalo.

Vremenska razgraničenja nisu dio rezervisanja, već se iskazuju posebno u okviru „ostalih obaveza”.

Potencijalne obaveze

Potencijalne obaveze se razlikuju od rezervisanja u slijedećem:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije će postojanje biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Banke ili

- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja ali nije priznata jer nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtijevan za izmirenje obaveze, ili iznos obaveze ne može biti pouzdano procijenjen.

Potencijalne obaveze se stalno preispituju kako bi se odredilo da li je povećana vjerovatnoća odliva resursa koji predstavljaju buduće ekonomske koristi. Ako postane vjerovatan odliv budućih ekonomskih koristi koji se zahtijeva za izmirenje stavke koja je tretirana kao potencijalna obaveza, treba priznati rezervisanje u finansijskim izvještajima perioda u kom je došlo do promjene vjerovatnoće.

U skladu sa Uputstvom za knjigovodstveno evidentiranje rezervisanja i drugih potraživanja, te izvještajno prikazivanje razlika po MRS i odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka formira RKG.

Navedena rezerva predstavlja razliku iznosa rezervisanja obračunatih prema MRS-u 39 i iznosa rezervisanja obračunatih u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Banka formira rezervisanja za vanbilansne stavke u skladu MRS 37 i iskazuje ih kao obaveze a na teret rashoda, u visini procijenjenih rezervisanja.

Ukidanje rezervisanja se vrši po osnovu smanjenja rizika ili prestanka potencijalne obaveze.

Takođe, u skladu sa MRS 19 Primanja zaposlenih, Banka formira rezervisanja za otpremnine radnika na osnovu aktuarskog obračuna.

3.12. Kapital Banke

Uplaćeni kapital se iskazuje po nominalnoj vrijednosti uplaćenih akcija i vodi se analitički po vlasnicima. Knjigu akcionara za Banku vodi Centralni registar.

Na računima revalorizacionih rezervi evidentira se revalorizacija materijalnih i nematerijalnih sredstava u skladu sa MRS 16.

Zakonske rezerve su rezerve propisane Zakonom, izdvajaju se iz dobiti Banke i čine jednu od pozicija kapitala.

Banka u zakonske rezerve izdvaja svake godine iz dobiti poslije oporezivanja najmanje 5% dobiti sve dok ne dostigne iznos zakonskih rezerve koji ne može biti manji od 10% osnovnog kapitala. Ovo su minimalni zahtjevi, a Banka može svojim statutom regulisati veća izdvajanja u ove svrhe.

Neraspoređeni dobitak za tekuću godinu se raspoređuje u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 57/14).

PROCJENJIVANJE POZICIJA BILANSA USPJEHA

3.13. Prihodi

Prihodi od kamata i slični prihodi, prihodi od hartija od vrijednosti, prihodi od provizija, neto dobit iz finansijske funkcije i ostali prihodi u poslovnim knjigama se iskazuju na posebnim računima ili grupama računa propisanim kontnim okvirom za Banke.

U grupi računa od kamata i sličnih prihoda, na računu dobiti iskazuju se: a) prihodi od kamata na odobrene kredite, depozite, dužničke hartije od vrijednosti, potraživanja po plaćenim vanbilansnim obavezama, ostali prihodi od kamata i slični prihodi (obuhvataju posebnu vrstu naknade za monitoring po dugoročnim kreditima pravnih lica i preduzetnika (po garancijama nema monitoringa) - skriveni kamatni prihod) koja u svojoj suštini predstavlja razliku između tržišne kamatne stope i kamatne stope (koja je niža) i sve ostale kamate koje nisu gore pomenute, b) neto kursne razlike koje se odnose na potraživanja po osnovu kamatnih prihoda u devizama i potraživanja po osnovu kamatnih prihoda uz valutnu klauzulu c) prihodi od kamata iz ranijih godina.

Kamate na date kredite i na druga potraživanja obračunavaju se u skladu sa ugovorom na stanje duga, po ugovorenoj kamatnoj stopi, a prihodi po kamatama se priznaju na obračunskoj osnovi.

Na kreditne i druge plasmane poslije ugovorenog roka dospijeća obračunava se zatezna kamata.

Kamate se obračunavaju mjesečno, osim u slučajevima kada je to ugovorom drugačije definisano.

Dividende za akcije i naknade za ostala vlasnička ulaganja priznaju se u prihode kada su objavljene ili primljene.

U prihode od naknada (provizija) uključuju se neamatni prihodi po osnovu bankarskih usluga platnog prometa u zemlji, platnog prometa sa inostranstvom, obrade kreditnih zahtjeva, izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i izdavanja drugih oblika jemstva Banke, mjenjačkih poslova i prihodi po ostalim bankarskim uslugama.

Prihodi od naknada za odobrenje kredita koji se razgraničavaju prema MRS 18, priznaju se u račun dobiti i gubitka kao kamatni prihod samo u onom dijelu koji se odnosi na tekući vremenski period, po metodi efektivne kamtne stope, a preostali dio ostaje evidentiran na računima PVR-a do dospijeća u slijedećem vremenskom periodu.

Potraživanja po osnovu naknada se klasifikuju po istim principima po kojima se klasifikuje ukupna aktiva Banke.

U grupi ostalih operativnih prihoda, na posebnim računima se iskazuju kursne razlike nastale pri svođenju pozicija bilansa u stranoj valuti na srednji kurs domaće valute, kursne razlike nastale po osnovu kupoprodaje stranih sredstava plaćanja, prihodi od naplate otpisanih potraživanja, prihodi od prodaje imovine banke i prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja materijalne i nematerijalne imovine Banke.

Ponovna vrijednosna usklađivanja koja se odnose na kredite i rezervisanja za nepredviđene i druge obaveze, predstavljaju ukidanje ranijih rezervisanja izvršenih na teret rashoda u slučaju naplate potraživanja ili smanjenja stepena rizičnosti.

U prihode po osnovu stava 1. ovog člana uključuju se: prihodi od ukinutih rezervisanja za identifikovane gubitke po kreditima, kamatama i naknadama, depozitima, dužničkim hartijama od vrijednosti, prihodi od ukidanja rezervisanja za identifikovane gubitke po vanbilansim potencijalnim obavezama i prihodi od ukidanja rezervisanja po ostalim potencijalnim obavezama.

3.14. Rashodi

Troškovi kamata i slični troškovi, troškovi provizija, neto gubitak finansijske djelatnosti, opšti administrativni troškovi, amortizacija, ostali troškovi i negativni efekti vrijednosnih usklađivanja iskazuju se na posebnim računima koji odgovaraju propisanoj bilansnoj šemi računa dobiti i gubitka za banke.

Svi troškovi i rashodi koji se odnose na obračunski period obavezno se iskazuju u finansijskim izvještajima.

U grupi troškova kamata i sličnih troškova iskazuju se: obračunate kamate na primljene depozite, kredite, izdate hartije od vrijednosti, kamate na štedne uloge građana, kursne razlike koje se odnose na obaveze po osnovu kamata u devizama po osnovu ugovorne klauzule, ostali kamatni troškovi, te troškovi kamata iz ranijih godina.

Kamate se obračunavaju mjesečno, osim ako to nije ugovorom drugačije definisano. Obračunate kamate su rashod perioda u kome su sredstva korištena.

Troškovi po osnovu provizija su nekamatni troškovi u koje se uključuju troškovi provizija (naknada) za usluge domaćih i stranih pravnih lica. Obračunate provizije za primljene usluge po poslovima u zemlji i inostranstvu, koje se odnose na obračunski period priznaju se u rashode perioda.

Kao neto gubitak od finansijske djelatnosti priznaje se negativan neto finansijski rezultat (razlika dobitaka i gubitaka) poslovanja Banke sa dužničkim vrijednosnim papirima prilikom njihove prodaje ili vrijednosnog usklađivanja.

Opšti administrativni troškovi predstavljaju operativne rashode poslovanja. Iskazuju se u skladu sa propisanim rasporedom tih troškova u bilansnoj šemi računa dobiti i gubitka za banke. Ovi troškovi uključuju troškove plata, poreza i doprinosa na plate zaposlenih u Banci, troškove dnevnica i službenih putovanja, troškove otpremnina, troškove materijala i slične troškove, troškove usluga, troškove upotrebe vlastitih automobila, troškove poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija, te ostale operativne troškove prema kontnom planu za banke.

U troškove amortizacije nematerijalne i materijalne imovine uključuje se obračunata amortizacija, te rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja materijalne i nematerijalne imovine (MRS 16 Nekretnine postrojenja i oprema).

Kao ostali troškovi poslovanja iskazuju se troškovi na grupi računa negativnih kursnih razlika nastalih po osnovu svođenja bilansnih pozicija u stranoj valuti, zatim troškovi reklame, propagande i reprezentacije, porezi, doprinosi i članarine iz prihoda, toškovi po osnovu penala, kazni i prekršaja i drugi slični troškovi.

Na računu troškova rezervi iskazuju se utvrđena rezervisanja za bilansnu i vanbilansnu aktivnu u skladu sa MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje.

Vrijednosno usklađivanje koje se odnosi na prenosive hartije od vrijednosti koje se posjeduju kao stalna finansijska imovina, interesi od udjela i akcije u povezanim preduzećima vrši se na teret rashoda ispravkom vrijednosti tih ulaganja.

3.15. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit se obračunava u skladu sa zakonskim propisima Republike Srpske po propisanoj stopi i na osnovicu utvrđenu u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

Pri obračunu poreza na dobit, privremene razlike koje nastaju po osnovu razlike između računovodstvene i poreske dobiti obračunavaju se u skladu sa MRS-om 12 Porezi na dobitak.

5. PRIHODI PO OSNOVU KAMATA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Prihodi kamata od preduzeća	9.592	10.074
Prihodi kamata od stanovništva	4.815	5.032
Prihodi od sredstva kod Centralne banke BiH	0	19
Prihodi od sredstva kod drugih banaka	2	34
Kamate po osnovu HOV	18	98
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	1	1
U k u p n o	14.428	15.258

Na osnovu raspoložive dokumentacije, analize primijenjene metodologije Banke i analize kreditnog portfolia na bazi revizorskog uzorka Banka je tokom poslovne 2015. godine priznala dio prihoda od kamata u iznosu od 12 hiljada KM po plasmanima koji se u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13 i 01/14) smatraju nenaplativim. Revizorskim postupcima nismo mogli da se uvjerimo u iznos priznatih kamata u korist prihoda za koje postoji vjerovatnoća da neće biti naplaćene. Takođe, Banka je u toku godine priznala prihod od kamate u iznosu od 270 hiljada KM po plasmanu pravnom licu TKS Dalekovod a.d. Doboj – u stečajju, nad kojim je 02.02.2015. godine otvoren stečajni postupak. Povećanjem potraživanja za obračunatu kamatu za navedeni iznos Banka je iskazala veće potraživanje od navedenog pravnog lica za kamate u iznosu od 247 hiljada KM u odnosu na priznato potraživanje za kamate od strane stečajnog upravnika, te na taj način precijenila prihode za 247 hiljada KM. Nadalje, Banka je određene plasmane iz uzorka klasifikovala u bolje kategorije, iako isti po broju dana kašnjenja ispunjavaju kriterijum za lošiju kategoriju, te u skladu sa navedenim ne mogu donositi prihod od kamate.

6. RASHODI PO OSNOVU KAMATA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Rashodi kamata na depozite u stranoj valuti	2.157	3.025
Rashodi kamata na depozite u KM	1.076	1.433
Rashodi kamata na depozite sa ugovorenom zaštitom od rizika	897	1.004
Rashodi kamata po uzetim kreditima i pozajmicama	6	6
Rashodi po osnovu HOV	4	2
U k u p n o	4.140	5.470

7. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Naknade za bankarske usluge u KM	4.309	4.367
Naknade za bankarske usluge - devizno	1.278	1.452
Naknada za kartice	216	206
U k u p n o	5.803	6.025

8. RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Naknade za bankarske usluge u zemlji	368	398
Naknade za bankarske usluge sa inostranstvom	80	62
Ostale naknade i provizije	50	56
U k u p n o	498	516

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Dobici od prodaje HOV	0	121
Naplaćena otpisana potraživanja	183	114
Prihodi od dividendi	45	9
Prihodi od zakupa	203	148
Ostali prihodi	3.355	108
U k u p n o	3.786	500

Na poziciji ostalih prihoda (3.355 hiljada KM) najveći iznos se odnosi na prihod po osnovu donacije zemljišta Banci od strane većinskih vlasnika Banke (1.727 hiljada KM) i na prihod od procjene vrijednosti investicionih nekretnina (1.434 hiljade KM).

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Bruto lična primanja	5.452	6.283
Ostali lični rashodi	138	258
Troškovi materijala	506	608
Troškovi tekućeg održavanja osnovnih sredstava	484	409
Putni troškovi	5	1
PTT usluge	45	57
Telefonski troškovi	113	115
Troškovi elektronskih komunikacija	248	226
Troškovi zakupnina	2.124	2.250
Troškovi reklame i propagande	144	271
Troškovi amortizacije	560	633
Troškovi dnevnica i službenih putovanja	20	19
Troškovi zaštite na radu	16	8
Servisne usluge	308	288
Troškovi vještačenja i arbitraže	248	262
Sudski troškovi i angažovanje drugih lica	264	480
Troškovi reprezentacije i pomoći radnicima	34	111
Troškovi osiguranja	518	576
Ostali troškovi proizvodnih usluga	385	62
Gubici po osnovu rashodovanja osnovnih sredstava	126	48
Ostali rashodi	1.292	802
U k u p n o	13.030	13.767

11. TROŠKOVI ZAKUPNINA - OPERATIVNI LIZING

Troškovi zakupnina u poslovnoj 2015. godini iznosili su 2.124 hiljade KM (u poslovnoj 2014. godini 2.250 hiljada KM). Tokom poslovne 2015. godine Banka je vršila zakup prostorija za Centralu, filijale i šaltere na području na kojem posluje. U cilju osiguranja nesmetanog poslovanja Banka potpisuje ugovore sa zakupodavcima na duži vremenski period. Za poslovni prostor u centru Bijeljine, u kom je smještena centrala Banke, potpisan je dugoročni ugovor o zakupu sa fizičkim licem – većinskim akcionarom. Pored toga, Banka plaća zakup sljedećim zakupodavcima za poslovne prostore na ovim adresama:

Naziv zakupodavca	Tačna adresa
DOO Good	Srpske vojske bb, Han Pijesak
APIF Banja Luka	Trg kralja Petra bb
Mile Jokić	Braće Jugovića bb, Zvornik
Purić Jovan	Obudovac
APIF Banja Luka	Kralja Petra I Oslobodioca 35
Pavlović Jovo	Dvorovi bb
Intergaj Bijeljina	Ive Andrića 41 a
Pavlovic Slobodan/ raskinut ugovor u septembru/	Gavrila Principa
Pavlović Slobodan i Miroslava	Kralja Petra I Karađorđevića 74
Milenko Golić	Gradiška
Simo Brkić	Pelagićevo bb
Duško Ikonić	Rogatica
Grafam Brčko	Safeta Pašalića broj 3
Dragomir Lazić	Crnjelovo
DOO Vukajlović Stanari	Stanari bb
Prizma d.o.o.	Milići
Žitopromet a.d.	Bijeljina
Jelen & Staklorad	Brčko
Rutem d.o.o.	Sarajevo
Mile Gavranović	Prijedor
Nešković d.o.o.	Prijedor
Nešković osiguranje a.d.	Knjaza Miloša bb
Pavlovic Slobodan i Miroslava	Karadjordjeva 1

Preuzete obaveze Banke po osnovu otkazivih ugovora o zakupu poslovnih prostora su sljedeće:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
Ne duže od jedne godine	13	446
Duže od jedne godine, ali kraće od pet godina	175	1.126
Duže od pet godina	611	9.780
U k u p n o	799	11.352

Većina ugovora o zakupu zaključena je na neodređeno vrijeme, ali mišljenje rukovodstva je da će u narednom periodu posvetiti veću pažnju i raditi na korekciji postojećih ugovora. U prethodnoj tabeli za period „duže od 5 godina“ prikazane su obaveze Banke po osnovu otkazivih ugovora od 5 do 10 godina. Dalji razvoj, preko 10 godina nije rađen. Od ukupnog iznosa troškova zakupa u toku 2015. godine iznos od 1.976 hiljada KM se odnosi na troškove zakupa prostora povezanih lica.

12. REZERVISANJA (ISPRAVKE) ZA POTENCIJALNE GUBITKE

a) Knjiženja (u korist)/na teret prihoda, neto

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Plasmani bankama i krediti plasirani komitentima	-1.248	-580
Potraživanja za kamate i ostala potraživanja	-4.390	-933
Potencijalne i ugovorene obaveze	-5	-3
Beneficije za zaposlene	2	0
Ukupno	-5.641	-1.516

b) Kretanja tokom godine na ispravkama vrijednosti

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Kreditni plasirani komitentima	Potraživanja za kamate i ostala aktiva	Potencijalne i ugovorene obaveze	Beneficije za zaposlene	Ukupno
Stanje 31.12.2013. godine	3.861	2.451	97	197	6.606
Izdavanja u toku godine	5.541	10.927	0	1	16.469
Ukidanje rezervisanja	-4.961	-9.994	-15	0	-14.970
Konačan otpis	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2014. godine	4.441	3.384	82	198	8.105
Izdavanja u toku godine	8.689	32.250	0	0	40.939
Ukidanje rezervisanja	-7.441	-27.860	11	-4	-35.294
Konačan otpis	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2015. godine	5.689	7.774	93	194	13.750

13. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
<i>Novčana sredstva</i>		
U KM	5.729	5.403
U stranoj valuti	2.981	2.889
<i>Sredstva kod Centralne banke BiH</i>		
Obavezna rezerva	14.809	15.030
Sredstva preko obavezne rezerve	12.458	13.794
Sredstva kod CBBiH u stranoj valuti	452	223
Ukupno	36.429	37.339

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja. Obavezna rezerva predstavlja zbir 10% ukupnih depozita sa dospeljećem do jedne godine i 7% ukupnih depozita sa dospeljećem dužim od godinu dana. U osnovicu za obračun obavezne rezerve se uključuju obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje.

Ova rezerva se može koristiti za održavanje likvidnosti. Centralna banka BiH ne obračunava kamatu na iznos obavezne rezerve, kao ni na iznos sredstava iznad obavezne rezerve.

14. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Sredstva kod inostranih banaka u stranoj valuti	13.229	11.884
Sredstva kod domaćih banaka u stranoj valuti	293	0
Ukupno	13.522	11.884

15. KREDITI PLASIRANI KOMITENTIMA
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Kratkoročni krediti	51.385	55.622
Dugoročni krediti	82.008	92.344
Ukupno	133.393	147.966
Ispravka vrijednosti kredita plasiranih komitentima	5.689	4.441
Ukupno	127.704	143.525

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na dan 31.12.2015. godine ima značajnu izloženost prema grupi povezanih pravnih lica – Bobar grupi u iznosu od 7.203 hiljade KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 977 hiljada KM. Potraživanja Banke po navedenim plasmanima su osigurana kvalitetnim kolateralima u skladu sa tačkom 10. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13 i 01/14). Navedena grupa ima u značajnom iznosu dospjele obaveze po glavnici prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji. Banka je za navedene plasmane pokrenula izvršne postupke radi naplate istih, ali su nadležni organi obustavili dio izvršnih postupaka po ličnim mjenicama, te postoji određena neizvjesnost u naplati iz kolaterala po ličnim mjenicama. Nadalje, vrijednost pojedinih kolaterala procijenjenih u izvršnom postupku značajno odstupa od iznosa potraživanja Banke. Zbog navedenog, revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na dan 31.12.2015. godine ima potraživanja od grupe povezanih lica sa Bankom u iznosu od 7.227 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 987 hiljada KM. Potraživanja Banke po navedenim plasmanima su osigurana kvalitetnim kolateralima u skladu sa tačkom 10. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13 i 01/14). Navedena grupa ima u značajnom iznosu dospjele obaveze po glavnici prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji, a ista kasne sa otplatom obaveza prema Banci od 184 do 334 dana. Nadalje, ova grupa pravnih lica ne ostvaruje prihode iz redovnog poslovanja dovoljne za uredno izmirivanje obaveza prema Banci. Zbog navedenog, revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea na osnovu uzorka Banka na 31.12.2015. godine ima značajnu izloženost prema grupi povezanih pravnih lica (Tesla d.d. Brčko, Klas MPP d.o.o. Brčko i MD Bukvić d.o.o. Brčko) u iznosu od 3.478 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 50 hiljada KM i kasne sa otplatom obaveza prema Banci 184 dana. Revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea na osnovu uzorka Banka na 31.12.2015. godine ima značajnu izloženost prema grupi povezanih pravnih lica (MD Perić company d.o.o. Bijeljina i Perić group d.o.o. Bijeljina) u iznosu od 800 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 28 hiljada KM. Navedena grupa ima u značajnom iznosu dospjele obaveze po glavnici prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji, a ista kasne sa otplatom obaveza prema Banci od 306 do 334 dana. Zbog navedenog, revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Banka ima značajno potraživanje (1.440 hiljada KM) od pravnog lica Dalekovod TKS a.d. Doboj – u stečaju (stečaj otvoren 02.02.2015. godine) i kod istog je pokrenula izvršni postupak gdje je sud poništio rješenje o izvršenju i Banku uputio na ostvarivanje prava kroz stečajni postupak. Sud je u izvršnom postupku tražio odgovarajuće isprave za identifikaciju i naplatu putem izvršnog postupka sa stanovišta utvrđivanja vlasništva na kolateralu. Zbog navedenog, revizorskim postupcima se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenom plasmanu.

Banka je 30.11.2015. godine usvojila nova *Interna pravila i kriterijume procjene obezvređenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama* zasnovana na zahtjevima MRS 39 - *Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje* kojim je promijenila način pokrivanja potraživanja po plasmanima sa iznosima diskontovanih kolaterala.

Kratkoročni krediti domaćim preduzećima su plasirani uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 1,00% do 12,00% godišnje. Većina navedenih kredita je obezbijedena hipotekom na nekretninama, zalagama na pokretnoj imovini ili hartijama od vrijednosti.

Kratkoročni krediti stanovništvu su plasirani uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 0,10% do 13,95% godišnje. Većina navedenih kredita je obezbijedena mjenicama, žirantima, hipotekom na nekretninama ili zalagama na pokretnoj imovini.

Kreditni preko jedne godine domaćim preduzećima u KM su plasirani preduzećima uglavnom na period od dvije do dvadeset pet godina, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2,00% do 13,00%. Navedeni krediti su obezbijedeni hipotekom na nekretninama, zalagama na pokretnoj imovini ili hartijama od vrijednosti, mjenicama i naložima za prenos.

Kreditni preko jedne godine stanovništvu u KM su plasirani uglavnom na period od dvije do dvadeset godina, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 1,50% do 14,00%. Navedeni krediti su obezbijedeni hipotekom na nekretninama, zalagama na pokretnoj imovini ili hartijama od vrijednosti.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvataju komitente sa sjedištem na području BiH.

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane Banke značajna je kod slijedećih djelatnosti:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Trgovina	19.995	17.226
Građevinarstvo	13.600	17.685
Poljoprivreda i proizvodnja	23.327	21.750
Energetika i rudarstvo	14.021	25.997
Stanovništvo	46.136	49.442
Ostalo	16.313	15.866
U k u p n o	133.393	147.966

16. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI I UČEŠĆA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Hartije od vrijednosti i učešća	948	926
U k u p n o	948	926

Hartije od vrijednosti se odnose na učešće u kapitalu Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, Banjalučke berze a.d. Banja Luka, OIF Mikorfin Plus i ostalih emitenata. Navedene hartije su iskazane na poziciji udjeli (učešća) u pridruženo pravno lice, iako se iste ne odnose na pridružena pravna lica kako je to definisano u MRS 28 - Investicije u pridružene entitete.

17. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	560	517
U k u p n o	560	517

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se odnose na obveznice emitovane od strane Republike Srpske sa rokom dospjeća 15.09.2019. godine.

18. NEKRETNINE, INVESTICIONE NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Investicione nekretnine	Oprema	Investicije u toku	Ukupno	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrijednost:							
Stanje 01.01.2014. godine	462	16.310	3.831	3.641	0	24.244	879
Nabavke u toku perioda	300	187	0	280	866	1.632	92
Rashodovanje	0	0	0	-419	0	-419	0
Efekti procjene fer vrijednosti	0	-177	-84	0	0	-261	0
Prenosi na investicije u toku	0	0	0	0	0	0	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	0	0	-510	-510	-73
Stanje na 31.12.2014. godine	762	16.320	3.747	3.502	356	24.687	898
Nabavke u toku perioda	1.727	182	31	545	710	3.195	0
Rashodovanje/prodaja	0	-697	-1.234	-237	0	-2.168	0
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	1.434	0	0	1.434	0
Prenosi na investicije u toku	0	-54	0	0	0	-54	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	54	0	-568	-514	0
Stanje 31.12.2015. godine	2.489	15.751	4.032	3.810	498	26.580	898
Ispravka vrijednosti							
Stanje 01.01.2014. godine	0	4.758	0	2.616	0	7.374	621
Amortizacija u toku perioda	0	211	0	335	0	546	90
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Rashodovanje	0	0	0	-368	0	-368	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	0	0	0	0	0
Stanje na 31.12.2014. godine	0	4.968	1.814	2.584	0	9.366	712
Amortizacija u toku perioda	0	205	0	295	4	504	55
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Rashodovanje	0	-301	-587	-223	0	-1.111	0
Prenosi sa nekretnina	0	-13	13	0	0	0	0
Stanje 31.12.2015. godine	0	4.859	1.240	2.656	4	8.759	767
Sadašnja vrijednost							
31.12.2014. godine	762	11.351	1.933	919	356	15.321	186
31.12.2015. godine	2.489	10.892	2.792	1.154	494	17.821	131

Za investicione nekretnine koje se vode po metodi fer vrijednosti Banka je izvršila procjenu vrijednosti investicionih nekretnina na 31.12.2015. godine u skladu sa zahtjevima MRS 40 „Investicione nekretnine“ i po osnovu iste iskazala prihode od povećanja vrijednosti u iznosu od 1.434 hiljade KM (veza napomena broj 9). Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina se odnosi na pozitivne efekte procjene istih. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina se odnosi na prodaju istih u Derventi i Tesliću.

Povećanje vrijednosti zemljišta u toku godine se odnosi na donaciju istog od većinskih akcionara Banke (veza napomena broj 9).

Banka je u toku godine imala značajno ulaganje u opremu po osnovu serverske opreme (302 hiljade KM).

Na dan 31. decembra 2015. godine Banka nema tereta, niti zaloga nad svojim, nekretninama i investicionim nekretninama.

19. OBRAČUNATA KAMATA I OSTALA AKTIVA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Potraživanja za kamate	11.302	7.279
Potraživanja za naknade	323	77
Potraživanja po osnovu platnih kartica	362	335
Potraživanja od zaposlenih	23	25
Zalihe materijala	55	35
Unaprijed plaćeni troškovi	232	23
Potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta	814	745
Stečena materijalna imovina naplatom potraživanja	5.375	567
Potraživanja za bolovanja koja se refundiraju	67	70
Potraživanja u obračunu - Western union	152	335
Ostala potraživanja	379	815
Ukupno	19.084	10.304
Ispravka vrijednosti obračunatih kamata	7.116	3.038
Ispravka vrijednosti potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta	197	101
Ispravka vrijednosti ostale aktive	461	245
U k u p n o	11.310	6.920

Neto potraživanja za kamate na kredite plasirane komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose 4.186 hiljada KM.

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na dan 31.12.2015. godine ima potraživanje za kamate prema grupi povezanih pravnih lica – Bobar grupi u iznosu od 2.139 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 1.578 hiljada KM. Potraživanja Banke po navedenim plasmanima su osigurana kvalitetnim kolateralima u skladu sa tačkom 10. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13 i 01/14). Navedena grupa ima u značajnom iznosu dospjele obaveze po kamati prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji. Banka je za navedene plasmane pokrenula izvršne postupke radi naplate istih, ali su nadležni organi obustavili dio izvršnih postupaka po ličnim mjenicama, te postoji određena neizvjesnost u naplati iz kolaterala po ličnim mjenicama. Nadalje, vrijednost pojedinih kolaterala procijenjenih u izvršnom postupku značajno odstupa od iznosa potraživanja Banke. Zbog navedenog, revizorskim postupcima, se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na dan 31.12.2015. godine ima potraživanje za kamate od grupe povezanih lica sa Bankom u iznosu od 439 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 431 hiljadu KM. Potraživanja Banke po navedenim plasmanima su osigurana kvalitetnim kolateralima u skladu sa tačkom 10. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13 i 01/14). Navedena grupa ima u značajnom iznosu dospjele obaveze po kamati prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji, a ista kasne sa otplatom obaveza prema Banci od 184 do 334 dana. Nadalje, ova grupa pravnih lica ne ostvaruje prihode iz redovnog poslovanja dovoljne za uredno izmirivanje obaveza prema Banci. Zbog navedenog, revizorskim postupcima, se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na 31.12.2015. godine ima potraživanje za kamate prema grupi povezanih pravnih lica (Tesla d.d. Brčko, Klas MPP d.o.o. Brčko i MD Bukvić d.o.o. Brčko) u iznosu od 205 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 3 hiljade KM. Revizorskim postupcima nismo se uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na 31.12.2015. godine ima potraživanje za kamate prema grupi povezanih pravnih lica (MD Perić company d.o.o. Bijeljina i Perić group d.o.o. Bijeljina) u iznosu od 96 hiljada KM za koje je formirana ispravka vrijednosti u iznosu od 28 hiljada KM. Navedena grupa ima dospjele obaveze po glavnici prema Bobar banci a.d. Bijeljina – u likvidaciji i kasne sa otplatom obaveza prema Banci od 306 do 334 dana. Zbog navedenog, revizorskim postupcima, se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenim plasmanima.

Analizom kreditnih dosijea, na osnovu uzorka, došli smo do saznanja da Banka na 31.12.2015. godine ima potraživanje za kamate prema pravnom licu Dalekovod TKS a.d. Doboj – u stečaju (stečaj otvoren 02.02.2015. godine) u iznosu od 465 hiljada KM. Stečajni upravnik je Banci priznao potraživanja za kamate u iznosu od 218 hiljada KM, dok Banka ima iskazana potraživanja za kamatu u svojim evidencijama veća za 247 hiljada KM (465 hiljada KM) i iskazanu ispravku vrijednosti od 135 hiljada KM. Na navedeni način Banka je precijenila neto potraživanja za kamate za 112 hiljada KM (247 hiljada KM – 135 hiljada KM) i podcijenila rashode ispravki za isti iznos. Nadalje, sud je u izvršnom postupku tražio odgovarajuće isprave za identifikaciju i naplatu putem izvršnog postupka sa stanovišta utvrđivanja vlasništva na kolateralu. Zbog navedenog, revizorskim postupcima, se nismo uvjerali u adekvatnost obračunate ispravke vrijednosti po navedenom plasmanu.

Potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u neto iznosu od 714 hiljada KM po procjeni rukovodstva Banke je utrživo potraživanje jer se odnosi na nesporni dio potraživanja prema Vladi Brčko Distrikta, iako je tužbeni zahtjev Banke na mnogo veći iznos. Banka procjenjuje da će se po ovom osnovu naplatiti minimalno u navedenom iznosu po završetku sudskog spora.

20. DEPOZITI KOMITENATA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Depoziti po viđenju u KM	50.305	51.769
Depoziti po viđenju u stranoj valuti	19.558	19.505
Kratkoročni depoziti u KM	13.871	14.505
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	2.956	3.562
Dugoročni depoziti u KM	23.149	27.995
Dugoročni depoziti u stranoj valuti	46.762	49.694
U k u p n o	156.601	167.030

Na depozite po viđenju u KM, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0,00% do 3,70%. Na kratkoročno oročene depozite preduzeća u KM, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 5,07%, u zavisnosti od perioda oročenja. Na dugoročno oročene depozite preduzeća (preko jedne godine) u KM Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,00%.

Na kratkoročno oročene depozite preduzeća u stranoj valuti, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,00% u zavisnosti od perioda oročenja. Za dugoročno oročene depozite preduzeća u stranoj valuti (preko jedne godine), Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 1% do 5,20%.

Na kratkoročno oročene depozite stanovništva u KM, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0,10% do 4,00%, u zavisnosti od perioda oročenja. Na dugoročno oročene depozite stanovništva (preko jedne godine) u KM Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,20%.

Na kratkoročno oročene depozite stanovništva u stranoj valuti, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 5,60% u zavisnosti od perioda oročenja. Za dugoročno oročene depozite stanovništva u stranoj valuti (preko jedne godine), Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,50%.

Banka na oročene depozite primjenjuje konformni metod obračuna kamate. U zavisnosti od tržišnih uslova, kao i u slučajevima od posebnog značaja za Banku, Uprava banke može donijeti posebne odluke o primjeni veće kamatne stope u odnosu na kamatne stope utvrđene internim aktima.

U narednoj tabeli prikazana je sektorska struktura depozita komitenata na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2015. godina	2014. godina
<i>Depoziti po viđenju u KM</i>		
Vlada i vladine institucije	9.180	7.305
Javna i državna preduzeća	836	3.016
Privatna preduzeća i društva	10.364	12.700
Neprofitne organizacije	2.355	3.066
Banke i bankarske institucije	1	4
Nebankarske finansijske institucije	727	104
Građani	26.842	25.574
<i>Depoziti po viđenju u stranoj valuti</i>		
Vlada i vladine institucije	1	22
Javna i državna preduzeća	12	77
Privatna preduzeća i društva	2.406	1.584
Neprofitne organizacije	15	25
Građani	17.124	17.797
<i>Kratkoročni depoziti u KM</i>		
Vlada i vladine institucije	12.170	10.825
Privatna preduzeća i društva	164	1.533
Neprofitne organizacije	0	242
Banke i bankarske institucije	0	0
Nebankarske finansijske institucije	400	500
Građani	1.137	1.405
<i>Kratkoročni depoziti u stranoj valuti</i>		
Vlada i vladine institucije	0	0
Javna i državna preduzeća	0	0
Privatna preduzeća i društva	200	0
Neprofitne organizacije	0	269
Nebankarske finansijske institucije	0	0
Građani	2.756	3.293
<i>Dugoročni depoziti u KM</i>		
Vlada i vladine institucije	0	2.300
Javna i državna preduzeća	0	0
Privatna preduzeća i društva	2.378	4.221
Neprofitne organizacije	0	0
Nebankarske finansijske institucije	971	2.587
Građani	19.800	18.887
<i>Dugoročni depoziti u stranoj valuti</i>		
Vlada i vladine institucije	0	0
Javna i državna preduzeća	7	98
Privatna preduzeća i društva	635	1.367
Neprofitne organizacije	0	614
Nebankarske finansijske institucije	500	1.600
Građani	45.620	46.015
Ukupno	156.601	167.030

21. OBAVEZE PO KREDITIMA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
<i>Dugoročni krediti u KM</i>		
Fond stanovanja Republike Srpske - finansiranje i kupovina stanova. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate krajnjih korisnika kredita. Kamata se obračunava po stopi šestomjesečni EURIBOR + marža u iznosu od 0,8 do 2,3%.	3.527	3.812
Fond za razvoj Istočnog dijela Republike Srpske - pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate krajnjih korisnika kredita. Kamata se obračunava po stopi šestomjesečni EURIBOR + marža u iznosu od 0,8 do 2,3%.	613	184
Fond za razvoj i zapošljavanja Republike Srpske - finansiranje projekata razvoja. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate krajnjih korisnika kredita. Kamata se obračunava po stopi šestomjesečni EURIBOR + marža u iznosu od 0,8 do 2,3%.	4.028	5.200
Fond Vlade Brčko Distrikta za poljoprivredu	334	324
IFAD	303	303
U k u p n o	8.804	9.823

22. OSTALE OBAVEZE

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
<i>Obaveze u KM</i>		
Obaveze po kamati	197	805
Obaveze prema dobavljačima	257	163
Obaveze za poreze	85	13
Primljeni avansi	20	11
Pasivna vremenska razgraničenja - razgraničeni prihodi naknada za obradu kreditnih zahtjeva	1.586	1.050
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	112	72
Ostale obaveze	1.306	629
<i>Obaveze u stranoj valuti</i>		
Obaveze po kamati	8	2.062
Obaveze prema dobavljačima	20	20
Ostale obaveze	1.517	1
U k u p n o	4.996	4.826

Na poziciji ostalih obaveza u KM (1.306 hiljada KM) najveći iznos se odnosi na obavezu za porez na dobit (765 hiljada KM).

Na poziciji ostalih obaveza u stranoj valuti (1.517 hiljada KM) najveći iznos se odnosi na razgraničenu obavezu za kamatu po osnovu oročenih depozita (1.475 hiljada KM).

23. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i da učestvuju u raspodjeli dobiti.

Na dan 31. decembra 2015. godine akcijski kapital Banke iznosi 26.375.231 KM i sastoji se od 20.375.231 običnih akcija, nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM i 6.000.000 prioriternih nekumulativnih konvertibilnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM. Sve akcije su u potpunosti uplaćene.

Vlasnička struktura akcijskog kapitala Banke na dan 31. decembra 2015. godine je sljedeća:

Opis	31.12.2015. godine	Udio u %	% sa pravom glasa	31.12.2014. godine	Udio u %	% sa pravom glasa
Miroslava Pavlović	8.823	33%	40%	7.323	31%	40%
Slobodan Pavlović	8.823	33%	40%	7.323	31%	40%
Kompanija Slobomir Popovi	2.935	11%	16%	2.935	13%	16%
Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka	2.500	9%	0%	2.500	11%	0%
Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka	2.500	9%	0%	2.500	11%	0%
Mile Pavlović Popovi	383	1%	2%	384	1%	2%
Ostali	411	2%	2%	410	2%	2%
Ukupno	26.375	100%	100%	23.375	100%	100%

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12%, koji je ustanovljen od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, na bazi Bazelske konvencije. Na dan 31. decembra 2015. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke po regulatornim zahtjevima je bio 13,22%.

Banka je u toku 2015. godine izvršila emisiju prioriternih nekumulativnih akcija u iznosu od 1.000 hiljada KM, godišnjeg prinosa od 8%. Uplata navedenog iznosa je u cijelosti izvršena 26.03.2015. godine. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je rješenjem od 15.04.2015. godine proglasila navedenu emisiju uspješnom.

Takođe, Banka je u toku 2015. godine izvršila emisiju običnih akcija u iznosu od 3.000 hiljada KM. Tokom perioda emisije izvršena je uplata iznosa od 2.000 hiljada KM 21.12.2015. godine. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je rješenjem od 25.12.2015. godine proglasila navedenu emisiju uspješnom.

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju izdvajanja iz raspodjele dobiti u skladu sa članom 231. Zakona o privrednim društvima, i to najmanje u visini 5% od dobiti tekuće godine, dok rezerva ne dostigne Statutom utvrđenu srazmjeru prema osnovnom kapitalu, a najmanje 10% osnovnog kapitala. Ukoliko se zakonske rezerve smanje, moraju se dopuniti do propisanog iznosa.

Posebne rezerve za kreditne gubitke

Posebne rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve nastale u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13), donijetom od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS). Navedene rezerve nastaju kao razlika između vrednovanja kreditnog portfolia Banke u skladu sa regulatornim zahtjevima ABRS, i metodologije obračuna rezervisanja koja je zasnovana na primjeni MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“. Iznos nedostajućih rezervi se iskazuje kao odbitna stavka kapitala.

Na osnovu izvršene revizije, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u adekvatnost obračunatih i evidentiranih rezervi za kreditne gubitke zasnovane na navedenoj Odluci ABRS.

Na osnovu izvršene revizije uočen je veći broj kreditnih partija koje imaju kriterijum za lošiju kategoriju, ali ih Banka na osnovu subjektivnih činjenica, klasifikuje u bolju kategoriju.

Navedeno utiče na iznos nedostajućih rezervi kao odbitne stavke kapitala, a samim tim i na iznos ukupnog kapitala i posljedično na niz pokazatelja povezanih sa ukupnim kapitalom koje Banka mora ispunjavati prema važećim propisima od strane ABRS.

Nakon izvršenog obračuna rezervisanja po propisima ABRS na dan 31. decembar 2015. godine, ukupne nedostajuće rezerve Banke po regulatoru iznose 16.878 hiljada KM.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2015. godine mogu se prikazati na sljedeći način:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Zakonske rezerve	1.671	1.671
Formirane regulatorne rezerve	1.329	1.329
Ukupno	3.000	3.000

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Ukupne rezerve po regulatornom zahtjevu za bilans i vanbilans	31.685	21.273
Ukupna ispravka vrijednosti po MRS 39 i MRS 37 (za bilans i vanbilans)	13.478	7.845
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	1.329	1.329
Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulativi ABRS	16.878	12.099

Revalorizacione rezerve

Banka na 31.12.2015. godine ima formirane revalorizacione rezerve iz ranijih perioda po osnovu procjene imovine u iznosu od 4.877 hiljada KM. U skladu sa MRS 40 - *Investicione nekretnine* Banka je izvršila procjenu investicionih nekretnina na 31.12.2015. godine i po osnovu iste izvršila ukidanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 18 hiljada KM. Ostali dio ukinutih revalorizacionih rezervi se odnosi na smanjenje istih po osnovu prodaje investicionih nekretnina u Tesliću i Derventi (565 hiljada KM) i ukidanje istih po osnovu rashodovanja osnovnih sredstava (2 hiljade KM).

24. ZARADA PO AKCIJI

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Neto dobitak tekuće godine	426	738
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	26.375	23.375
Obična i razrijeđena zarada po akciji u KM	0,0162	0,0316

Agencija za bankarstvo Republike Srpske svojim aktom nije dala saglasnost Banci za raspodjelu dobiti za 2014. godinu kojom je bila predviđena i isplata dividende po prioritetnim akcijama u iznosu od 400 hiljada KM. Revizorskim postupcima se nismo uvjerali da su vlasnici prioritetnih akcija iskoristili svoja druga prava definisana prospektom o emisiji navedenih akcija.

Nadalje, Banka nije formirala obavezu za dividendu po prioritetnim akcijama emitovanim u toku 2015. godine (veza napomena broj 23) u iznosu od 60 hiljada KM, te na taj način podcijenila obaveze i rashode za navedeni iznos.

25. POREZ NA DOBIT
a) Komponente poreza na dobit

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Tekući porez	612	215
Odgodeni porez	0	0
U k u p n o	612	215

b) Usaglašavanje poreza na dobit i rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
<i>Dobit prije oporezivanja</i>	1.038	953
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	104	176
Poreski efekti rashoda/prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	508	39
Porez na dobit priznat u bilansu uspjeha	612	215

26. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE
a) Plative i činidbene garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Garancije:		
Plative garancije u KM	7.023	8.911
Činidbene garancije u KM	9.483	8.529
Preuzete neopozive kreditne obaveze	7.143	7.206
Druga vanbilansna aktiva - sudski sporovi	0	0
U k u p n o	23.649	24.646

Na dan 31. decembra 2015. godine rezerva za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki iznosi 15 hiljada KM (31. decembar 2014. godine: 20 hiljada KM).

Banka je sklopila ugovor o izdavanju nekretnine u Doboju u kojem je definisano da će zakupcu isplatiti 200 hiljada KM ukoliko se navedeni ugovor raskine u prvih 10 godina trajanja istog. Navedeni iznos prema MRS 37 – *Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina* predstavlja potencijalnu obavezu i istu je u skladu sa paragrafom 86 navedenog MRS trebalo objelodaniti u napomenama uz finansijske izvještaje.

b) Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2015. godine ukupan iznos stalne imovine obračunat u skladu sa regulatornim zahtjevima u odnosu na osnovni kapital iznosio je 57,82% dok je propisani maksimum 50%. Banka za navedeno prekoračenje nije pribavila posebno odobrenje ABRS.

Na dan 31. decembra 2015. godine, izloženost Banke kreditnom riziku prema grupi povezanih lica sa Bankom iznosi 8.714 hiljada KM, što predstavlja 28,27% osnovnog kapitala. U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica koja je pokrivena adekvatnim kolateralom dozvoljena je izloženost od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke.

Na dan 31. decembra 2015. godine Banka je po svim drugim pokazateljima bila usklađena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

v) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2015. godine protiv Banke se vodi 10 sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Po procjeni pravnog sektora Banke i njenih pravnih zastupnika, ukupna vrijednost tih sporova iznosi 2.506 hiljada KM. Navedeni iznos ne uključuje eventualne zatezne kamate koje mogu biti utvrđene po okončanju sudskih sporova.

Veći sporovi uključuju sporove protiv Banke i to: David Šekularac u iznosu potraživanja od 1.747 hiljada KM, Natura Vita d.o.o. Teslić na iznos potraživanja od 205 hiljada KM i Privredna banka d.d. Sarajevo, Sarajevo na iznos potraživanja od 455 hiljada na ime neosnovanog bogaćenja ili korišćenje jedne poslovne zgrade u Brčkom u periodu od 2000. do 2008. godine koju je Banka kupila od Brčko Distrikta BiH 24. oktobra 2003. godine. Banka je po ovom istom osnovu tužila Brčko Distrikt (prodavac poslovnog objekta u Brčkom) za neosnovano bogaćenje i nadoknadu gubitka u ukupnom iznosu od 22.000 hiljada KM.

Procijenjena vrijednost sudskih sporova koje Banka vodi protiv pravnih i fizičkih lica iznosi 59.609 hiljada KM, ukupan broj ovih sudskih sporova je 920. Banka je u toku godine uložila napore na naplati i pokrenula značajan broj sudskih sporova vezanih za naplatu potraživanja. Mišljenje rukovodstva Banke i njenih pravnih zastupnika je da se ne očekuju značajni negativni ishodi sporova koji bi mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje Banke i, saglasno tome, Banka je formirala rezervisanje za obezbjeđenje od potencijalnih gubitaka po ovom osnovu u iznosu od 93 hiljade KM.

27. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Pored navedenog, Banka ima značajne transakcije sa povezanim pravnim i fizičkim licima. Iako rukovodstvo Banke smatra da Banka posjeduje dovoljnu i adekvatnu prateću dokumentaciju u vezi sa transfernim cijenama, postoji neizvjesnost da se zahtjevi i tumačenja poreskih i drugih organa razlikuju od tumačenja rukovodstva. Rukovodstvo Banke smatra da eventualna različita tumačenja neće imati materijalno značajnih posljedica po finansijske izvještaje Banke.

Banka je krajem 2015. godine i početkom 2016. godine imala kontrolu od strane Poreske uprave Republike Srpske za period od 01.04.2012. godine do 21.12.2015. godine i rješenjem broj 06/1.01/0302/456.3-153/15 od 12.02.2016. godine Banci je utvrđena dodatna obaveza u iznosu od 313 hiljada KM (261 hiljada glavni dug i 52 hiljade kamata). Banka je navedene utvrđene kamate iskazala kao rashod perioda, iako se iste odnose na ranije godine, te na taj način precijenila rashode i rezultat ranijih godina za 52 hiljade KM.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE

U toku 2015. godine Banka je bila pod određenim uticajem globalne ekonomske i finansijske krize. Kao posljedica navedenih dešavanja Banka je imala značajan odliv depozita, te su isti na 31.12.2015. smanjeni za 10.429 hiljada KM ili 6,24% u odnosu na 31.12.2014. godine. Ipak, tokom 2015. godine, Banka nije imala značajnijih problema sa likvidnošću.

Do sada, tekuća finansijska kriza je imala ograničen uticaj na finansijski položaj i performanse Banke, prije svega zahvaljujući internim politikama upravljanja rizicima i regulatornim ograničenjima. Banka je usvojila nove politike u vezi sa odobravanjem kredita, prihvatanjem sredstava obezbjeđenja, politike procjene, kao i politike upravljanja sredstvima. Banka pažljivo i na redovnoj osnovi prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik. Očekuje se da će i likvidnost u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Pogoršanje ekonomske situacije u zemlji vjerovatno će uticati na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje kreditne obaveze prema Banci. Takva situacija može uticati na rezervisanja Banke za gubitke po osnovu obezvređenja u 2015. godini, a zatim i na druga područja u kojima se od rukovodstva Banke očekuje da daje procjene, uključujući i procjenu vrijednosti sredstava obezbeđenja i hartija od vrijednosti. Finansijski izvještaji za 2015. godinu sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na gubitke usljed umanjenja vrijednosti imovine, procjenu vrijednosti sredstava. Banka će se u 2016. godini koncentrisati na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju.

29. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Na dan 31. decembra 2015. godine, izloženost Banke kreditnom riziku prema grupi povezanih lica sa Bankom iznosi 8.764 hiljade KM, što predstavlja 28,43% osnovnog kapitala i isti su povećani za 7,94% (2014. godine - 8.119 hiljada KM). U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izloženost kreditnom riziku prema grupi povezanih lica koja je pokrivena adekvatnim kolateralom dozvoljena je izloženost od 25% do 40% osnovnog kapitala Banke. Nadalje, Banka na 31.12.2015. godine ima iskazane depozite povezanih lica u iznosu od 210 hiljada KM (31.12.2014. godine 1.278 hiljada KM) i isti su smanjeni za 83,57% u odnosu na 31.12.2014. godine.

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
<i>Aktiva</i>		
<i>Kreditni plasirani komitentima</i>		
Kompanija Slobomir	3.312	3.245
Slobomir P univerzitet	3.307	3.103
RTV Slobomir	77	95
Žitopromet	1	224
Grafam	235	291
IBD	267	40
Drina River Bridge	40	1.020
Aqua City	1.048	101
Slobodan Pavlović	101	0
Mile Pavlović	0	0
Ruzica Janković	53	0
Blago Blagojević	81	0
Petar Lazić	18	0
Davor Pejić	56	0
Drago Savić	9	0
Branimir Ivić	6	0
Mirjana Krsmanović	4	0
Milisav Trifunović	8	0
Danijela Gavrić	3	0
Jelena Mihajlović	10	0
Slobodan Krestić	124	0
Predrag Perković	4	0
U K U P N O	8.764	8.119

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Pasiva		
Depoziti po viđenju		
Kompanija Slobomir	5	0
Slobomir P univerzitet	1	14
RTV Slobomir	26	0
Žitopromet	39	9
Grafam	1	0
IBD	4	0
Drina River Bridge	1	3
Aqua City	0	0
Disk digitalna replikacija	2	0
Slobodan Pavlović	5	55
Jovanović Radomir		13
Mile Pavlović	2	3
Pavlović Miroslava	43	1.013
Milošević Miloš	36	0
Milenko Mišanović	0	1
Saša Tomić	1	0
Sladana Stojanović	2	0
Predrag Jović	1	0
Milovan Erić	2	11
Drago Savić	10	10
Vanja Čosović	2	0
Aleksandar Vicanović	0	1
Vladimir Stanojlović	0	3
Jelana Mihajlović	8	0
Predraga Perković	0	0
Milisav Trifunović	0	0
Mirjana Krsmanović	0	0
Branimir Ivić	0	0
Danijela Gavrić	0	0
Davor Pejić	3	0
Slobodan Krsmanović	0	0
Oročeni depoziti	0	0
Pavlović Slobodan	0	33
Jovanović Radomir	48	46
Mišanović Milenko	0	33
Jelena Mihajlović	16	30
U K U P N O	258	1.278

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Pozicije uključene u bilans uspjeha		
Prihodi od kamata		
Kompanija Slobomir	260	287
Slobomir P univerzitet	251	240
RTV Slobomir	7	8
Žitopromet	0	1
Grafam	20	19
IBD	4	26
Drina River Bridge	0	1
Aqua City	81	49
Slobodan Pavlović	0	1
Mile Pavlović	0	1
Blago Blagojević	0	0
Slobodan Krstić	12	0
Aleksandar Vicanović	0	0
Vladimir Stanojlović	0	0
Ruzica Janković	0	0
Jelena Mihajlović	0	0
Petar Lazić	1	0
Davor Pejić	2	0
Predrag Perković	1	0
Branislav Ivić	0	0
Milislav Trifunovic	0	0
Drago Savić	0	0
UKUPNO	639	633
Prihodi od naknada i provizija		
Kompanija Slobomir	22	25
Slobomir P univerzitet	15	17
RTV Slobomir	4	3
Žitopromet	16	14
Grafam	3	4
IBD	2	1
Drina River Bridge	2	1
Aqua City	1	1
UKUPNO	65	66
Prihodi od zakupnina		
Žitopromet	4	4
UKUPNO	4	4
Rashodi zakupnina		
Pavlović Slobodan	-1.553	-1.602
Kompanija Slobomir	-411	-493
Zitopromet a.d.	-4	0
Grafam	-7	-7
UKUPNO	-1.975	-2.102
Ostali rashodi		
Pavlović Slobodan	0	0
Pavlović Miroslava	-60	-66
RTV Slobomir	-100	0
Slobomir P Univerzitet	-258	0
U K U P N O	-418	-66

Članovima Uprave su u 2015. godini isplaćene plate u bruto iznosu od 188 hiljada KM, a u 2014. godini 246 hiljada KM.

30. NAKNADNI DOGAĐAJI

Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je rješenjem broj 01-UP-33-714-14-15G/16 od 13.01.2016. godine utvrdila obavezu za objavljivanje ponude za preuzimanje Banke od strane akcionara Slobodana Pavlovića, Miroslave Pavlović, Mileta Pavlovića i Kompanije Slobomir a.d. Bijeljina i zabranila vršenje prava glasa na skupštini akcionara navedenim akcionarima do podnošenja ponude za preuzimanje.

Banka je 29.02.2016. godine izvršila ispravku potraživanja za kamate od pravnog lica TKS Dalekovod a.d. Doboj – u stečaju za iznos koji prelazi iznos priznatih potraživanja za kamate od strane stečajnog upravnika.

31. ANALIZA ROČNOSTI SREDSTAVA I OBAVEZA

Naredna tabela prikazuje analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda od datuma bilansa stanja do ugovorenog datuma dospjeća. Dospelost sredstava i obaveza i mogućnost reprogramiranja kamatonosnih obaveza na dan njihovog dospjeća, uz prihvatljive troškove, su značajni faktori za ocjenu likvidnosti Banke i njenu izloženost rizicima od promjene kamatnih stopa i deviznih kurseva. Preostali period dospjeća sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine je sljedeći:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Do 30 dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na da 31.12.2015. godine					
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	49.658	0	0	0	49.658
Sredstva kod drugih banaka	293	0	0	0	293
Kreditni plasirani komitentima	27.358	7.494	27.345	65.507	127.704
Nematerijalna ulaganja	0	0	131	0	131
Hartije od vrijednosti za trgovanje	247	0	0	313	560
Obračunata kamata i ostala aktiva	5.491	854	2.920	2.807	12.072
Ukupna aktiva	83.047	8.348	30.396	68.627	190.418
PASIVA					
Depoziti komitenata	80.526	16.280	35.712	24.083	156.601
Obaveze po kreditima	0	0	0	8.804	8.804
Obaveze po emitovanim obveznicama	0	0	0	0	0
Ostale obaveze, uključujući obaveze za poreze	3.869	44	251	833	4.997
Ukupna pasiva	84.395	16.324	35.963	33.720	170.402
Ročna neusklađenost	-1.348	-7.976	-5.567	34.907	20.016
Na da 31.12.2014. godine					
Ukupno aktiva	81.645	9.569	34.665	75.760	201.639
Ukupno obaveze	76.275	9.523	56.027	39.854	181.679
Ročna neusklađenost	5.370	46	-21.362	35.906	19.960

Struktura aktive i pasive po ročnosti na dan 31. decembra 2015. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospjeća sredstava i obaveza od jednog dana do dvanaest mjeseci. Primarni nedostatak navedene neusklađenosti leži u činjenici da su kratkoročni izvori sredstava plasirani na duži vremenski period.

Na osnovu analiza rukovodstva Banke, baziranih na trendu kretanja depozita u toku prethodnih godina, 50 % ukupnih depozita po viđenju predstavljaju iznos koji se može smatrati stabilnim izvorom finansiranja Banke i koji omogućava prevazilaženje pomenute ročne neusklađenosti. Takođe, rukovodstvo Banke smatra da će u narednom periodu kontinuiranim usklađivanjem novčanih tokova priliva i odliva sredstava i konstantnim pribavljanjem potrebnih izvora uz određivanje striktnih limita za trošenje sredstava obezbjeđivati dnevnu likvidnost Banke. Ova ročna neusklađenost je bila u zakonski propisanim okvirima.

32. PREGLED RIZIKA OD PROMJENA KAMATNIH STOPA

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje pregled kamatonosnih i nekamatonosnih pozicija Banke na dan 31. decembra 2015. godine.

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Na dan 31.12.2015. godine			
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	40.948	8.710	49.658
HOV namijenjene prodaji	560	0	560
Sredstva kod drugih banaka	293	0	293
Kreditni plasirani komitentima	133.393		133.393
Nematerijalna ulaganja	0	131	131
Oprema	0	17.821	17.821
Obračunata kamata i ostala aktiva	0	20.032	20.032
Ukupna aktiva	175.194	46.694	221.888
PASIVA			
Depoziti komitenata	103.500	53.101	156.601
Obaveze po kreditima	8.804	0	8.804
Ostale obaveze, uključujući obaveze za poreze	0	4.997	4.997
Dugoročna rezervisanja za potencijalne gubitke i ugovorene obaveze	0	15	15
Ukupne obaveze	112.304	58.113	170.417
Izloženost promjena kamatnih stopa	62.890	-11.419	51.471
Na dan 31.12.2014. godine			
Ukupno aktiva	189.977	19.886	209.863
Ukupno obaveze	117.566	64.133	181.699
Izloženost promjena kamatnih stopa	72.411	-44.247	28.164

Sljedeća tabela predstavlja pregled godišnjih kamatnih stopa po najznačajnijim pozicijama finansijskih sredstava i obaveza Banke:

Opis	U stranoj valuti	U KM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	0,000	0,000
Devizni računi kod ino banaka	0,00%-3,00%	0,000
<i>Kredit plasirani komitentima do jedne godine:</i>		
Pravna lica	0,00	4,98% -9,05%
Stanovništvo	0,00	9,13% - 10,28%
<i>Kredit plasirani komitentima preko jedne godine:</i>		
Pravna lica	0,00	7,85% -10,98%
Stanovništvo	0,00	8,28% -11,78%
Pasiva		
Kratkoročni depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih institucija	0,000	0,000
Depoziti po viđenju pravnih lica	0,000	0-1,50%
Depoziti po viđenju stanovništva	0-3,20%	0-3,20%
<i>Kratkoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	2,00%-3,90%	2,00%-3,90%
Stanovništvo	0,50%-4,49%	0,5%-4,49%
<i>Dugoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	2,5%-4,5%	2,5%-4,5%
Stanovništvo	1,5%-4,7%	1,5%-4,7%

Banka primjenjuje kamatu od 0% - 4,9% na dio depozita klijenata koji služe kao sredstvo obezbjeđenja blagovremene otplate kredita odobrenih od strane Banke.

33. DEVIZNI PODBILANS

Analiza sredstava i obaveza iskazanih u deviznim iznosima, sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, prikazana je po pojedinačnim valutama:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	EUR	USD	Ostale valute	Devizni podbilans	KM podbilans	Ukupno
Na dan 31.12.2015. godine						
AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	6.461	2.678	7.510	0	0	16.649
Sredstva kod drugih banaka	0	293	0	0	0	293
Kreditni plasirani komitentima	98.115	0	0	0	0	98.115
Nematerijalna ulaganja	0	0	0	0	0	0
Oprema	0	0	0	0	0	0
Obračunata kamata i ostala aktiva	752	302	7	0	0	1.061
Ukupna aktiva	105.328	3.273	7.517	0	0	116.118
PASIVA						
Depoziti komitenata	59.915	2.970	6.278	0	0	69.163
Ostale obaveze	58	0	0	0	0	58
Obaveze po depozitima sa valutnom klauzulom	42.869	0	0	0	0	42.869
Ukupne obaveze	102.842	2.970	6.278	0	0	112.090
Neto devizna pozicija	2.486	303	1.239	0	0	4.028
Na dan 31.12.2014. godine						
Neto devizna pozicija	5.689	115	744			6.548

34. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

34.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Banka je izvršila određena objelodanjivanja u vezi sa svojim finansijskim instrumentima. Banka je izložena različitim vrstama finansijskih rizika na osnovu svojih aktivnosti koje, između ostalog, uključuju analize, procjene, prihvatanje određenog stepena rizika ili kombinacije rizika, kao i upravljanje istim. Preuzimanje rizika se nalazi u osnovi finansijskog poslovanja, a operativni rizici su propratni efekti svakog posla. Banka ima cilj da postigne odgovarajuću ravnotežu između preuzetih rizika i povrata na ulaganja i da svede na minimum potencijalne negativne efekte istih na finansijski rezultat Banke.

Politike upravljanja rizicima Banke koriste se za identifikovanje i analizu ovih rizika, za uspostavljanje odgovarajućih ograničenja i kontrola, za posmatranje rizika i poštovanje ograničenja na osnovu pouzdanih i ažurnih informacionih sistema. Banka redovno preispituje svoje politike i sisteme upravljanja rizicima da bi isti odgovarali promjenama na tržištu, promjenama proizvoda i novim najboljim praksama.

Organizaciona struktura upravljanja rizicima u Banci jasno definiše odgovornosti, efikasnu podjelu rada i sprječava sukob interesa na svim nivoima u vezi sa odborom direktora, kao i u vezi sa klijentima i ostalim povezanim licima.

Najznačajniji rizici kojima je banka izložena u svom poslovanju jesu kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

34.2. Kreditni rizik

Banka preuzima na sebe kreditni rizik koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat Banke usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik predstavlja najznačajniji rizik za poslovanje Banke koja iz tog razloga upravlja svojom izloženošću kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku nastaje prije svega na osnovu aktivnosti kreditiranja, tj. odobravanja kredita. Kreditni rizik je takođe prisutan kod vanbilansnih finansijskih instrumenata, kao što su garancije i nepovučene kreditne linije.

Kreditni rizik podrazumijeva rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik obuhvata:

- Rizik neizvršenja („default risk“) – rizik od gubitka koji može nastupiti ukoliko dužnik ne izmiri svoju obavezu prema banci.
- Rizik promjene kreditnog kvaliteta aktive („downgrade risk“) – rizik od gubitka Banke koji može nastati ukoliko dođe do pogoršanja nivoa rizičnosti dužnika (pogoršanja kreditnog rejtinga dužnika) na pozicijama aktive koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Rizik promjene vrijednosti aktive – rizik od gubitka banke koji može nastati na pozicijama aktive koje se vode u bankarskoj knjizi ukoliko dođe do smanjenja tržišne vrijednosti u odnosu na vrijednost po kojoj je aktiva kupljena.
- Rizici izloženosti – rizici koji mogu proisteći po osnovu izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica ili licima povezanim sa bankom.

Upravljanje kreditnim rizikom, klasifikaciju aktive banke, koncentraciju kreditnog rizika, kao i dokumentovanje kreditnih aktivnosti je u skladu sa minimalnim standardima koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske.

Banka takođe ima i vlastiti sistem internog rejtinga klijenta na osnovu segmentacije portfolia u četiri cjeline (corporate, fizička lica, preduzetnici i poljoprivrednici) za koje su razvijeni rejting modeli. Osim rejtinga komitenta, vrši se i rejting transakcije gde se u obzir uzimaju kriterijumu koji su specifični za ulazak Banke u kreditni aranžman. Svi komitenti i sve njihove transakcije (plasmani) se razvrstavaju u jednu od deset kategorija.

Procedura upravljanja kreditnim rizikom propisuje sistem i politiku, te pravila i procedure za upravljanje kreditnim rizikom.

Procedura upravljanja rizikom izloženosti propisuje nadležnosti i odgovornosti, sistem i politiku, te pravila i procedure upravljanja rizikom izloženosti.

34.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka ima komplet politika i procedura koje regulišu odobravanje kredita i upravljanje kreditnim rizikom. Iznos izloženosti kreditnom riziku u vezi sa ovim izjednačava se sa iznosima sredstava u izvještaju o finansijskom položaju i određuje se sistemom limita i internih pravila koje odobrava Nadzorni odbor. Pri tom, Banka je izložena kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki preuzetih obaveza u vezi sa kreditiranjem ili izdavanjem garancija.

Nadležni organizacioni dijelovi Banke su obavezni da u skladu sa programom i procedurom za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive, odlukom o definisanju i procjeni kolaterala i odlukom o davanju ovlaštenja za potpisivanje dokumenata obezbijede razumne i objektivne dokaze o obezvređivanju i identifikovanju nastalih događaja koji su uticali na pojavu problema u izmirivanju obaveza od strane dužnika.

Procjena i formiranje ispravke vrijednosti se vrši mjesečno od 31.07.2015. godine prema Odlukama ABRS i MRS 39 i MRS 37 (koje Banka primjenjuje od 01.01.2010. godine).

Na osnovu Odluke ABRS i MRS 39 i MRS 37 Banka je donijela interna pravila i kriterijume po kojima se vrši ocjenjivanje klijenata i formiranja ispravke vrijednosti, pri čemu prvo polazi od ocjene rizika i formiranja klasifikacionih grupa.

34.2.2. Politike obezvređenja i rezervisanja

Rizik se definiše kao vjerovatnoća mogućeg neizmirenja ugovorenih obaveza, vezanih za otplatu kredita od strane korisnika kredita, prema Banci. Ocjena rizika se koristi za mjerenje i klasifikaciju stepena rizika od neizmirenih obaveza prema Banci.

Prilikom ocjenjivanja rizika i klasifikacije klijenata primjenjuje se kombinacija kvantitativnih (finansijskih) kriterijuma i kvalitativnih faktora u zavisnosti od segmentacije klijenata i dana kašnjenja u izmirenju obaveza prema Banci.

Banka preispituje ocjenu rizika za svakog klijenta jednom mjesečno za cjelokupni portfolio i pojedinačno za svakog klijenta prema regulatornom zahtjevu i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS 39, MRS 37) u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditni gubitke.

Prilikom mjerenja umanjavanja vrijednosti kredita i ostale finansijske imovine primjenom navedenih Standarda Banka polazi od procjene mogućeg gubitka po datim kreditima i potencijalnim vanbilansnim obavezama uzimajući visinu izloženosti prema pojedinom korisniku i grupi korisnika, broj dana kašnjenja u izmirivanju obaveza i obezbjeđenje.

Korisnik može biti pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, a grupu čini više lica povezanih po različitim osnovama.

Prema izloženosti, plasmani se dijele: na plasmane sa materijalno značajnim iznosom i plasmane čiji iznos nije materijalno značajan za Banku. Materijalno značajni plasmani za Banku, plasirani preduzetnicima i privrednim subjektima, obuhvataju plasmane čiji iznos je 50.000,00 KM i više, a fizičkim licima 5.000,00 KM i više.

U okviru internih pravila za ocjenjivanje rizika, plasmani čiji iznos nije materijalno značajan za Banku se klasifikuju po grupama rizika od A do E prema slijedećoj tabeli.

Pravna i fizička lica		
Kategorija	%	Dani kašnjenja
A0	0	0-10
A1	1	11-15
A2	2	16-25
A3	3	26-35
B1	5	36-45
B2	8	46-55
B3	10	56-65
B4	13	66-75
B5	15	76-90
C1	16	91-100
C2	20	101-115
C3	25	116-130
C4	30	131-145
C5	35	146-160
C6	40	161-180
D1	45	181-195
D2	50	196-215
D3	60	216-230
D4	70	231-245
D5	80	246-270
E	100	>270

- **Klasifikaciona grupa A dobra aktiva**

U grupu A se klasifikuju sva potraživanja koja se redovno izmiruju u skladu sa odredbama ugovora od strane korisnika kredita i čija finansijska pozicija ne daje objektivne osnove za nemogućnost cjelovitog izmirenja obaveza. Ova potraživanja obuhvataju sve kredite, kartice i dozvoljene minuse, koji su obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom (namjenskim depozitom, neopozivim garancijama banaka sa investicionim rangom, neopozivim garancijama Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije BiH, Vijeća ministara BiH, Centralne banke BiH, Vlada zemalja zone A i Centralnih banaka zemalja zone A) i kod kojih ne postoje indikatori pogoršanja. Interno razvijena klasifikacija u okviru grupe data je u tabeli.

- **Klasifikaciona grupe B aktiva sa posebnom napomenom (posebno praćenje)**

Potreba posebnog praćenja pojedinih potraživanja se javlja u slučaju kada postoji nezatno kašnjenje prilikom izmirenja obaveza ili u slučaju pogoršanja finansijske situacije korisnika kredita, što može dovesti u pitanje cjelovito izmirenje obaveza. Ukoliko postoji kašnjenje u plaćanju obaveza do 90 dana, kredit će biti klasifikovan u B grupu.

- **Kvalifikaciona grupa C substandardna aktiva (Neregularna aktiva)**

Neregularna potraživanja su ona kod koji postoje značajne nepravilnosti prilikom izmirenja obaveza i za koje postoje dostupne informacije koje ukazuju na nestabilnu finansijsku situaciju korisnika kredita, kada su postojeći i budući prihodi nedovoljni za cjelovito izmirenje obaveza prema Banci i ostalim kreditorima, kao i u slučaju konstatovanih slabosti koje stvaraju eventualnu mogućnost gubitka za Banku. Broj dana kašnjenja koji predstavlja jedan od indikatora za klasifikaciju u C predstavljen je u tabeli.

- **Klasifikaciona grupa D sumnjiva aktiva**
Sumnjiva potraživanja su ona kod kojih su prisutne velike nepravilnosti prilikom izmirenja obaveza, nastale kao rezultat pogoršanja finansijske situacije korisnika kredita, kada je vjerovatnoća izmirenja obaveza veoma mala, sa kašnjenjem do 270 dana.
- **Klasifikaciona grupa E gubitak po potraživanju**
Gubitak po potraživanju je evidentiran kada je izmirenje obaveza trajno poremećeno i kada postoji ozbiljno pogoršanje finansijske situacije korisnika kredita, koja uzrokuje da se dospjele obaveze ne mogu izmiriti i ako postoje indicije da može doći do povrata dijela potraživanja u budućnosti.
Kada je kašnjenje u izmirenju obaveza preko 270 dana za pravna lica i preko 365 dana za fizička lica, pri čemu se docnja računa od prvobitnog datuma dospijehća, klasifikuje se u klasifikacionu grupu E.

Prema obezbjeđenju, plasmani se dijele na plasmane obezbijedene kolateralom i plasmane obezbijedene drugim instrumentima. Plasmani obezbijedeni kolateralom su podijeljeni, na plasmane obezbijedene prvoklasnim kolateralom, kvalitetnim kolateralom i zalogom, prema Pravilniku o definisanju, procjeni i tretmanu kolaterala.

Definicija kolaterala

Kolateral se definiše kao instrument objezbeđenja i osiguranja naplate potraživanja Banke u cilju smanjenja rizika. Priznata vrijednost kolaterala predstavlja tržišnu vrijednost kolaterala prema procjeni ovlaštenog procjenitelja umanjenu za korektivni faktor.

- Tržišnu vrijednost kolaterala označava procijenjeni novčani iznos kolaterala za koji kolateral, na dan utvrđivanja njegove vrijednosti može biti prodat, pod uslovom da kupac i prodavac postupaju dobrovoljno, informisano, oprezno i bez prinude, pri čemu ova vrijednost mora biti transparentno i jasno dokumentovana i utvrđena od ovlaštenog procjenitelja.
- Ovlašteni procjenitelj je sudski vještak odgovarajuće struke, fizičko ili pravno lice koje je osnovano za obavljanje djelatnosti vještačenja u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za obavljanje poslova vještačenja, pri čemu ovo lice ne može biti povezano sa dužnikom na način utvrđen Zakonom o bankama i ne može biti uključeno u proces odobravanja plasmana ili prodaju nepokretnosti koje su založene kod Banke kao obezbjeđenje po odobrenim plasmanima.
- Korektivni faktor predstavlja procenat za koji se umanjuje procijenjena vrijednost kolaterala i tako dobijena vrijednost se definiše kao priznata vrijednost kolaterala od strane Banke. Procenat umanjenja ili korektivni faktor je različit za različite kolaterale, određuju ga vrsta kolaterala: nepokretna imovina i pokretne stvari, a u okviru nepokretne imovine razlikujemo stambenu i poslovnu imovinu, zatim lokacija i kretanja na tržištu (drugi akt, Prikaz procenata obezvređenja kolaterala).

Kada jedan korisnik kredita ima više partija kredita u korišćenju obezbijedenih istim kolateralom, kolateral se raspoređuje srazmjerno učešću pojedinačnog kredita u ukupnoj izloženosti, a sve u skladu sa Pravilnikom o definisanju, procjeni i tretmanu kolaterala.

Primjer:

Ako jedan korisnik kredita ima tri kreditne partije, koje su obezbijedene istim kolateralom:

Partija 1.	odobreno	100.000,00 KM
Partija 2 .	odobreno	50.000,00 KM
Partija 3.	odobreno	10.000,00 KM
Ukupno odobreno kredita		160.000,00 KM

Procenat učešća pojedinačne kreditne partije u ukupno odobrenom iznosu kredita:

$$100\ 000 / 160\ 000 * 100 = 62.50\ %$$

$$50\ 000 / 160\ 000 * 100 = 31.25\ %$$

$$\underline{10\ 000 / 160\ 000 * 100 = 6.25\ %}$$

Raspodjela kolaterala čija je procijenjena vrijednost 500.000,00 KM

$$\text{Partija 1. } 500\ 000 * 62.50\ % = 312.500\ \text{KM}$$

$$\text{Partija 2. } 500\ 000 * 31.25\ % = 156.250\ \text{KM}$$

$$\underline{\text{Partija 3. } 500\ 000 * 6.25\ % = 31.250\ \text{KM}}$$

Ovaj postupak se primjenjuje za sve vrste kolaterala.

OPIS POSTUPKA**PRAVILA PROCJENJIVANJA I PRIZNAVANJA KREDITA PRIVREDE I PREDUZETNIKA**

Procjena ispravki vrijednosti kredita privrede vrši se na grupnoj i individualnoj osnovi, pojedinačno za svaki plasman i za grupu međusobno povezanih korisnika tako što se prethodno uradi segmentacija portfolia, prema ukupnoj izloženosti Banke prema jednom ili grupi korisnika, broju dana kašnjenja u izmirivanju obaveza od strane korisnika i obezbjeđenja.

Kreditnu izloženost čini zbir svih potraživanja nastalih po konkretnom kreditu: saldo glavnog duga, dospjelih obaveza, kamate, preuzetih neopozivih obaveza (angažovana neiskorištena sredstava po kreditima) i naknade za obradu kreditnog zahtjeva, vođenja kreditnog računa, monitoring, naknada za ZK kao i naknade za plaćene sudske takse i drugi troškovi proizašli iz eventualnih sudskih sporova pokrenutih radi naplate potraživanja.

Ukupnu kreditnu izloženost Banke prema jednom korisniku ili grupi korisnika čini zbir svih potraživanja, prema gore navedenom, od jednog korisnika ili grupe korisnika.

Segmentacija portfolia je izvršena na slijedeći način:

Prvu grupu čine svi plasmani koji kasne do 10 dana bez obzira na izloženost i oni nisu obezvrijeđeni, odnosno nemaju ispravku vrijednosti, jer Banka procjenjuje da će ih naplatiti u cjelosti, sa neznatnim kašnjenjem. U istu grupu spadaju i plasmani koji su obezbijedeni namjenski oročenim depozitom, koji Banka može usmjeriti na zatvaranje potraživanja od korisnika kredita, ako primijeti da postoje problemi u izmirivanju obaveza i plasmani obezbijedeni ostalim prvoklasnim kolateralom (neopozivim garancijama banaka sa investicionim rangom, neopozivim garancijama Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije BiH, Vijeća ministara BiH, Centralne banke BiH, Vlada zemalja zone A i Centralnih banaka zemalja zone A).

Drugu grupu čine plasmani čiji iznos nije materijalno značajan za Banku, a to su plasmani koji ne prelaze iznos od 50.000,00 KM (ne uključuje 50.000 KM), a pritom nisu obezbijedeni utrživim klateralom i oni se procjenjuju prema broju dana kašnjenja, u izmirivanju obaveza, primjenom procenta obezvređivanja datog u tabeli. Na ovaj način se procjenjuju plasmani pojedinačno u okviru grupe. U sistemu ovi plasmani dobijaju oznaku N-grupno, na osnovu koje se određuje dalji postupak kategorizacije, odnosno tako što im se dodijeli slova oznaka od A-E za koju se veže procenat obezvređenja prema tabeli. Za plasmane čija izloženost ne prelazi 50.000,00 KM (ne uključuje 50.000 KM), a obezbijedeni su utrživim kolateralom i kasne više od 180 dana ispravka se dobija kao razlika ostataka ukupnog potraživanja po konkretnom plasmanu i sadašnje vrijednosti, dobijene diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova od kolaterala efektivnom kamatnom stopom. U sistemu se označavaju sa D2-diskont kolaterala koja održuje navedeni način utvrđivanja ispravke vrijednosti plasmana.

Kreditu iz ove grupe koji kasne preko 270 dana, a nemaju utrživ kolateral klasifikuju se u E kategoriju i ispravka vrijednosti po ovim kreditima je jednaka ukupnoj izloženosti po kreditu. Ako ukupna ili samo dospjela potraživanja Banke, nastala kao ostatak potraživanja po odobrenim kreditima ili izdatim garancijama po pojedinačnoj partiji ne prelaze iznos od 200,00 KM, (uključuje 200 KM) bez obzira što postoje objektivni dokazi o obezvređenju, dalje se ne obezvređuje, nego zadržava procenat obezvređenja koji je imalo prije nego što je došlo do navedenog iznosa.

Treću grupu čine dužnici čija izloženost predstavlja materijalno značajnu za Banku, u ovom slučaju to su iznosi 50.000,00 KM i više a kasne u izmirivanju svojih obaveza 30 i više dana klasifikuju se pojedinačno, odnosno kada postoje objektivni dokazi o obezvređenju plasmana, tada se obezvređenje plasma (ispravka) utvrđuje kao razlika između **knjigovodstvene vrijednosti** utvrđene na dan klasifikacije i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po kreditu. Sadašnja vrijednost kredita se utvrđuje diskontovanjem očekivanih novčanih priliva produženih za dane kašnjenja po kreditu primjenom efektivne kamatne stope konkretnog kredita.

Kreditu iz ove grupe koji kasne preko 270 dana, a nemaju utrživ kolateral klasifikuju se u E kategoriju i ispravka vrijednosti po ovim kreditima je jednaka ukupnoj izloženosti po kreditu.

Pod novčanim tokovima podrazumijevaju se sva novčana primanja i svi novčani izdaci korisnika koji nastaju povodom korišćenja kredita/lizinga, odnosno polaganja depozita, čiji je period nastanka uređen ugovorom.

Pod objektivnim dokazom o obezvređenju plasmana podrazumijevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci, a najčešći je:

- kašnjenje u izmirivanju ugovorenih obaveza, što ukazuje da korisnik ima problema u poslovanju,
- ili ako je Banka usljed nastalih poteškoća u izmirivanju ugovorenih obaveza bitno promijenila uslove otplate potraživanja u odnosu na prvobitno ugovorene,
- ili je izvjesno da će biti pokrenut stečajni postupak nad dužnikom ili druga vrsta finansijske reorganizacije.

Korisnici kredita kod kojih je primijećeno veliko kašnjenje u izmirivanju obaveza, a nisu obezbijedeni kolateralom ili taj kolateral nije dovoljan za pokriće obaveza, obezvređenje se može umanjiti za iznos očekivane naplate, ako za to postoji obrazloženje i dokumentovan dokaz.

Obračun se vrši na bazi planiranih priliva, utvrđenih sa korisnikom kredita koji se diskontuju kao novčani tokovi.

Po kreditima čije kašnjenje je duže od 90 dana i koji su raspoređeni u klasifikacionu grupu C ili se klasifikuju pojedinačno, odnosno kod kojih se iznos ispravke dobija kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja na dan klasifikacije i dobijene sadašnje vrijednosti diskontovanjem novčanih tokova. Koeficijent obezvređenja kamate je 100%, ukoliko ne postoji utrživ kolateral čija diskontovana vrijednost na dan obračuna je veća od ukupne izloženosti.

U četvrtu grupu plasmana spadaju svi plasmani, bez obzira na iznos čije kašnjenje je više od 90, a obezbijedjeni su utrživim kolateralom, hipotekom na nekretnine ili zalogom na pokretnu imovinu (u daljem tekstu: kolateral) kod kojih postoji realna vjerovatnoća da će se kredit naplaćivati iz tih sredstava, za te plasmane obezvređenje se vrši pojedinačno. Oni se procjenjuju tako što se izračunava sadašnja vrijednost planiranog novčanog toka od naplate, odnosno preuzimanja priznate vrijednosti kolaterala (diskont priznate vrijednosti kolaterala efektivnom kamatnom stopom). Dobijena sadašnja vrijednost se raspoređuje prvo na glavni dug (dospjeli i nedospjeli), a preostali dio na naknade i kamate i ukoliko postoji razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja po kreditu i dobijene sadašnje vrijednosti novčanog toka od preuzimanja i prodaje kolaterala, tako dobijena razlika predstavlja ispravku tj. obezvređenje plasmana.

Kolateral koji Banka u ovom slučaju priznaje čini:

1. nepokretna imovina:

- zemljište: građevinsko i poljoprivredno;
- građevinski objekti: stambeni objekat (porodična kuća); stan; pomoćni objekat; ekonomski objekat (farme, staje, silos); poslovni prostor (lokal); fabrička hala; magacin i drugi objekti koji su u upotrebi.

Objekti trebaju biti osigurani kod osiguravajuće kuće sa polisom vinkuliranom u korist Banke.

2. pokretna imovina

- mašine,
- vozila,
- roba na zalihama,
- osnovno stado.

Priznatu vrijednost kolaterala predstavlja procijenjena vrijednost kolaterala umanjena za korektivni faktor. Korektivni faktor se određuje na bazi trenutnih tržišnih vrijednosti, a koje definišu, vrsta kolaterala, lokacija i rang hipoteke (hipoteka prvog ili drugog reda), prema Prikazu procenata obezvređenja kolaterala (poseban akt).

Kod kolaterala koji čini pokretna imovina, korektivni faktor u prvoj godini je jednak 0, odnosno priznata vrijednost kolaterala je jednaka procijenjenoj vrijednosti. U drugoj godini korišćenaja kredita procijenjena vrijednost se umanjuje za korektivni faktor koji iznosi 30%, a nakon treće godine priznatu vrijednost kolaterala predstavlja procijenjena vrijednost od strane sudskog vještaka odgovarajuće struke umanjenu za 50%.

Banka prije donošenja odluke o odobrenju plasmana pribavlja procjene za svaki pojedinačni kolateral, koje u momentu podnošenja zahtjeva za plasman ne mogu biti starije od 6 mjeseci i vrši revidiranje tih procjena svake pete godine u toku otplate kredita, a skladu sa Pravilnikom o definisanju, procjeni i tretmanu kolaterala.

Banka procjenjuje da svi korisnici koji kasne u izmirivanju obaveza nastalih po osnovu plasmana više od 90 dana neće biti u mogućnosti da tako nastale obaveze izmire iz novčanih tokova nastalih po osnovu redovih prihoda, nego, će Banka svoja potraživanja namirivati iz imovine založene kao obezbeđenje po konkretnom plasmanu.

Shodno navedenim procjenama, nakon što kredit dođe u docnju od 90 dana ili se klasifikuje C, D i E kategoriju po regulatoru, Sektoru za restrukturiranje i naplatu loših plasmana se ostavlja vrijeme, isto tako od 90 dana da preduzme mjere u cilju naplate, reprogramom, refinansiranjem ili na neki drugi način prihvatljiv za dužnika i za Banku.

- Restruktuirano potraživanje je potraživanje uređeno ugovorom kojim su redefinisani dužničko-povjerilački odnosi banke i dužnika usljed njegovih finansijskih teškoća, i to tako:
 - da su njime zamijenjena sva bilansna potraživanja od dužnika, odnosno njihov veći dio,
 - da su bitno promijenjeni uslovi pod kojima je to potraživanje odobreno, pod čim se podrazumijeva produženje roka otplate obaveza prema Banci, smanjenje kamatne stope, uvođenje moratorijuma (zastoja u otplati) za određeni period i druge promjene kojima se olakšava položaj dužnika.

Sve ovo podrazumijeva, da je nadležni Sektor u obavezi da definiše izvore otplate, na osnovu kojih će ocijeniti mogućnosti dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze u narednom periodu.

Vrijeme kada se očekuje planirani novčani tok od naplate, odnosno realizacije kolaterala je 180 dana, od dana prvog dospelog, a neizmirenog potraživanja Banke uvećanog za broj dana kašnjenja i sve do vremena koje se definiše kao vrijeme utrživosti za konkretni kolateral, odnosno do maksimalno sedam godina. Vrijeme utrživosti predstavlja vrijeme za koje Banka može da završi spor prodajom kolaterala na licitaciji koju zakazuje sud ili prodajom već preuzetog kolaterala. Procjenu trajanja vremena od momenta pokretanja spora pa do preuzimanja nekretnine vrši referent prilikom pripreme kreditnog prijedloga, a na osnovu uvida u dostavljenu dokumentaciju za obezbeđenje traženog plasmana (ZK izvadak, procjena i druga zahtijevana dokumenta) i provjere na terenu od strane komisije, nakon koje se sačinjava zapisnik o ponuđenom obezbeđenju (Zapisnik o provjeri obezbjeđenja plasmana), uzimajući u obzir i ostale relevantne faktore koji utiču na tržište.

Interna pravila uvažavaju objektivne kriterije poslovanja na tržištu, a naročito: utrživost kolaterala i vrijeme potrebno za realizaciju istog.

Vrijeme utrživosti, odnosno vrijeme za koje Banaka procjenjuje da će naplatiti svoja potraživanja na osnovu očekivanih budućih novčanih tokova od kolaterala, određuje se uzimajući u obzir sudsku praksu u izvršenju i stanje na tržištu, a definiše se kao:

1. Veoma brzo utrživo – kolateral utrživ za dvije godine od pokretanja izvršenja. Obično se ovo vrijeme određuje za nekretnine koje pripadaju užoj gradskoj zoni za kojima postoji potražnja (građevinsko zemljište, stambeni objekat ili poslovni prostor).
2. Brzo utrživo – predstavlja utrživ kolateral za tri godine od pokretanja izvršenja, odnosno tri godine produžene za 180 dana od momenta dospelosti prvog neplaćenog potraživanja (rate kredita, kamate, naknade i plaćenih sudskih troškova).
3. Prosječno utrživo – utrživ kolateral u roku od četiri godine. Ovoj grupi pripada poslovna imovina veće vrijednosti za koje postoji ograničen broj kupaca koji se bave istom ili sličnom djelatnosti.
4. Manje utrživo – ova grupa kolaterala obuhvata seoska gazdinstva, koja se rijetko prodaju i za koje Banka procjenjuje da zahtijeva vrijeme od pet godina, za namirenje svojih potraživanja.
5. Teško utrživo ili neutrživo - predstavlja kolateral koji Banka rijetko uzima i to samo kao dopunu drugim sredstvima obezbjeđenja i za koji ne postoji tražnja na tržištu, a procjenjuje da za realizaciju takvog kolaterala je potrebno vrijeme od šest godina.

Nakon isteka planiranog vremena za naplatu potraživanja, prema gore navedenom, za koje Banka obračunava ispravku diskontovanjem očekivanih novčanih tokova od kolaterala, potraživanje se u cijelosti ispravlja i knjiži kao trošak.

Oznaku kategorije za potraživanja Banke koja se klasifikuju na individualnoj osnovi predstavlja faktor obezvređenja, odnosno procenat umanjena potraživanja za procijenjene, moguće gubitke po konkretnom potraživanju i on se kreće od 0,01%-100%.

Ako korisnik kredita nema kašnjenja u izmirivanju svojih obaveza na dan kada se vrši klasifikacija, a procjenjuje se da bi u nekom vremenu mogao postati rizičan ili kada Banka procjenjuje da će klijent u određenom periodu prevazići nastale finansijske teškoće, može se klasifikovati i drugačije od navedenih pravila i shodno tome izdvojiti ispravku prema tabeli (tačka 2.1).

Ovakav način klasifikovanja predstavlja opciju ručnog (subjektivnog) klasifikovanja koji obezbeđuje fleksibilnost u obračunu ispravki vrijednosti za pozicije rizične bilansne aktive, odnosno potrebno rezervisanje za rizične pozicije vanbilansne aktive i omogućuje klasifikovanje po kriterijumima koji se rjeđe primjenjuju u nekim pojedinačnim slučajevima. Ova opcija dodijeljena je samo ovlašćenim licima u Sektoru plasmana uz obavezu izvještavanja o ocjenama datim na ovaj način na osnovu istorije ručno dodijeljenih ocjena u sistemu.

PROCJENA VJEROVATNOG GUBITKA PO VANBILANSNIM STAVKAMA

Vanbilansnu aktivu u smislu ove tačke, čine preuzete neopozive obaveze po kreditima i izdate garancije.

U bilansu se knjiže potraživanja po naknadama za obradu zahtjeva za garancije i kvartalnim naknadama za izdate garancije i klasifikuju se isto kao i preuzete vanbilansne obaveze po izdatim garancijama.

Rezervisanja za rizične stavke vanbilansa predstavljaju iznos procijenjenih gubitaka zbog nemogućnosti povrata budućih odliva novčanih sredstava Banke u svrhu podmirenja preuzetih vanbilansnih obaveza.

Vanbilansna aktiva (preuzete neopozive obaveze po kreditima) se klasifikuje isto kao i konkretni kredit.

Garancije koje isto tako čine vanbilansnu aktivu se klasifikuju u klasifikacionu grupu A i Banka ne obračunava ispravku, odnosno ne vrši rezervisanja za gubitke po navedenim vanbilansnim stavkama, izuzev u slučaju, ako bi došlo do iskupa garancije od strane Banke, tako nastalo potraživanje se knjiži u bilansu i klasifikuje na isti način kao dospjelo potraživanje po kreditu

- Ako Banka ima više plasmana istom korisniku ili povezanim licima tu izloženost Banka klasifikuje u zavisnosti od grupe kojoj pripada i prema broju dana kašnjenja. Izuzetak od ovoga predstavljaju plasmani obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom i drugim kolateralom koji se diskontuje.

PRAVILA PROCJENJIVANJA I PRIZNAVANJA KREDITA FIZIČKIH LICA

Ukupnu izloženost Banke prema jednom fizičkom licu predstavlja zbir svih potraživanja nastalih po osnovu odobrenih kredita, pozajmica po tekućem računu, izdatih kreditnih kartica i to: glavnog duga, dospjele neizmirene glavnice, kamate, preuzetih neopozivih obaveza (angažovana neiskorištena sredstva po kreditnim karticama) i naknade za obradu kreditnog zahtjeva, vođenja kreditnog računa, monitoring, naknada za ZK kao i naknade za plaćene sudske takse i drugi troškovi proizašli iz eventualnih sudskih sporova pokrenutih radi naplate potraživanja.

Procjena obezvređenja potraživanja od fizičkih lica nastalih po osnovu odobrenih plasmana vrši se grupno i pojedinačno, tako što je prethodno potrebno uraditi segmentaciju portfolia prema ukupnoj izloženosti korisnika kredita, broju dana kašnjenja i obezbjeđenju.

Prvo se radi klasifikacija po partiji zaduženja na osnovu broja dana kašnjenja. Za kredite koji imaju jednokratnu otplatu, broj dana kašnjenja se računa od dana dospjeća prve, najranije zadužene neplaćene kamate ili dospjeća glavnice do dana kada se vrši klasifikacija. Broj dana kašnjenja za kredite sa anutetnom otplatom računa se od prvog dospelog, a neplaćenog anuiteta do dana kada se vrši klasifikacija.

Nakon klasifikacije po danima kašnjenja, pristupa se dodjeljivanju klijenata u grupu.

Prvu grupu čine plasmani kod kojih nije došlo do obezvređenja, a oni obuhvataju sve plasmane koji svoje obaveze izmiruju u kontinuitetu sa kašnjenjem do 10 dana bez obzira na izloženosti i plasmani koji su obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom. Po kreditima iz ove grupe ne vrši se obračun ispravke vrijednosti, jer se procjenjuje da će se potraživanja po navedenim kreditima u cijelosti naplatiti sa neznatnim kašnjenjem.

Drugu grupu čine plasmani korisnicima kredita koji predstavljaju materijalno manje značajne za Banku, čija ukupna izloženost na dan klasifikacije ne prelazi iznos od 5.000,00 KM, a nisu obezbijeđeni utrživim kolateralom i oni se klasifikuju grupno, na način kako je navedeno u opisu postupka za privredu i preduzetnike prema tabeli (tačka 2.1).

Treću grupu čine plasmani koji kasne preko 10 dana i čija je izloženost preko 5.000 KM, njihovo obezvređenje se procjenjuje kao razlika knjigovostvene vrijednosti na dan procjene i sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih tokova po kreditu. Metodologija utvrđivanja sadašnje vrijednosti je ista što je navedeno u tekstu gore (tačka 3.1).

Po kreditima čije kašnjenje je duže od 90 dana koeficijent obezvređenja kamate je 100%, ukoliko ne postoji utrživ kolateral, čija diskontovana vrijednost na dan klasifikacije je veća od ukupne izloženosti.

U slučaju da plasman po izloženosti pripada grupi ili ne pripada ni jednoj od navedenih grupa, a postoje objektivni dokazi o kašnjenju koje je veće od 180 dana i obezbijeđen je utrživim kolateralom, već navedenim u tekstu (tačka 3.1) procjenjuje se pojedinačno i to tako što se vrši diskont priznate vrijednosti kolaterala i razlika između dobijene sadašnje vrijednosti i knjigovostvenog stanja plasmana evidentira se kao ispravka vrijednosti.

Iz priznate vrijednosti kolaterala, sadašnja vrijednost se dobije diskontovanjem u vremenu produženom za 180 dana od dana na koji se vrši procjena, produženo za vrijeme utrživosti kolaterala.

Kod fizičkih lica kod kojih postoji problem u otplati (veliko kašnjenje) i imaju dokaz o budućim prilivima, a nisu obezbijeđena kolateralom, ispravka se može umanjiti za iznos očekivane naplate. U ovom slučaju, ispravka vrijednosti se dobije kao razlika sadašnje vrijednosti planiranih priliva dokumentovanih od strane korisnika kredita i knjigovostvenog stanja plasmana na dan procjene.

PRAVILA OBEZVREĐENJA STAVKI OSTALE AKTIVE (MRS 39)

Obezvređenje (odnosno ispravka vrijednosti) se ne vrši za stavke ostale aktive koje se ne klasifikuju (u skladu sa Odlukom ABRS) kao i za stavke ostale aktive koje su (u skladu sa Odlukom ABRS) klasifikovane u kategoriju A-Dobra aktiva.

Za stavke ostale aktive koje su prema ABRS klasifikovane u kategorije B, C i D prilikom obezvređenja uzimaju se u obzir dani docnje, vrsta potraživanja, urednost izmirenja, obezbeđenje potraživanja i mogućnost realizacije kolaterala kao i druge raspoložive činjenice koje mogu uticati na utvrđivanje nivoa potencijalnog rizika gubitka za Banku.

Za stavke ostale aktive koje su prema ABRS klasifikovane u E kategoriju obezvređenje se vrši 100% koliko iznosi potraživanje (detaljnije u Uputstvu za klasifikaciju ostale aktive (ABRS) i metodologija za utvrđivanje ispravke vrijednosti ostale aktive po MRS 39).

EVIDENTIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

Knjiženje, evidentiranje obezvređenja kredita vrši se prema Uputstvu o izmijenjenom načinu evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, na računima ispravke vrijednosti i predstavlja rashod u Bilansu uspjeha, nakon čega se sačinjava izvještaj o nastalim promjenama, na računima ispravke i dostavlja nadležnim organizacionim dijelovima, Upravi Banke, a Uprava Nadzornom odboru. Izvještavanje se radi u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu MSFI).

Maksimalna izloženost riziku (bruto)

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Monetarna aktiva	208.425	217.181
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.939	20.176
Opozivi depoziti i krediti	27.719	29.047
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	11.625	7.356
Dati krediti i depoziti	133.393	147.966
Ostali plasmani	293	563
Ostala sredstva	13.456	12.073
Monetarna pasiva	170.417	181.699
Transakcioni depoziti	46.770	71.274
Ostali depoziti	109.831	95.756
Primljeni krediti	8.804	9.823
Obaveze po osnovu naknada i kamata	205	2.867
Ostale obaveze	4.807	1.979
Monetarne vanbilansne stavke	23.649	24.646
Plative garancije	7.023	8.911
Činidbene garancije	9.483	8.529
Nepokriveni akreditivi	0	0
Preuzete neopozive obaveze	7.143	7.206
Ostale stavke vanbilansne izloženosti banke	0	0

34.2.3. Kategorizacija monetarne aktive po stepenu rizika

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Rejting 1	Rejting 2	Rejting 3	Rejting 4	Rejting 5	Ukupno
31.12.2015. godine						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.939	0	0	0	0	21.939
Opozivi depoziti i krediti	27.719	0	0	0	0	27.719
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	333	253	0	0	11.039	11.625
Dati krediti i depoziti	85.688	7.441	17.384	19.996	2.884	133.393
Ostali plasmani	293	0	0	0	0	293
Ostala sredstva	4.723	410	895	0	451	6.479
Ukupno	140.695	8.104	18.279	19.996	14.374	201.448
31.12.2014. godine						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20.176	0	0	0	0	20.176
Opozivi depoziti i krediti	29.047	0	0	0	0	29.047
Potračivanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	591	385	0	0	6.380	7.356
Dati krediti i depoziti	90.640	18.105	27.433	6.711	2.792	145.681
Ostali plasmani	563	0	0	0	0	563
Ostala sredstva	2.467	47	1.147	15	227	3.903
Ukupno	143.484	18.537	28.580	6.726	9.399	206.726

Dospjeli plasmani

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
<i>Dati krediti i depoziti</i>		
Privreda	20.627	14.717
Stanovništvo	5.302	4.990
Preduzetnici	1.438	1.290
Ukupno	27.367	20.997
<i>Reprogramirani krediti</i>		
Privreda	2.746	6.326
Stanovništvo	1.758	6.409
Preduzetnici	292	431
Ukupno	4.796	13.166
Dospjeli krediti	27.367	20.997
Reprogramirani krediti	4.796	13.166

34.2.4. Koncentracija rizika finansijskih sredstava po osnovu kojih je Banka izložena rizicima

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Srbija	Evropska unija	Republika Srpska	Federacija BiH	Distrikt Brčko	Ukupno ostalo	Ukupno
31.12.2015. godine							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20	6.461	4.801	0	928	9.729	21.939
Opozivi depoziti i krediti	0	452	0	27.267	0	0	27.719
HOV do dospijeca	0	0	560	0	0	0	560
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	10.129	0	1.496	0	11.625
Dati krediti i depoziti	0	0	108.024	0	25.369	0	133.393
Ostali plasmani	0	0	293	0	0	0	293
Ostala sredstva	0	157	10.823	0	1.916	0	12.896
Ukupno	20	7.070	134.630	27.267	29.709	9.729	208.425
31.12.2014. godine							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4	11.880	6.604	0	1.495	193	20.176
Opozivi depoziti i krediti	0	223	28.824	0	0	0	29.047
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	6.557	0	799	0	7.356
Dati krediti i depoziti	0	0	120.877	0	27.089	0	147.966
Ostali plasmani	0	0	563	0	0	0	563
Ostala sredstva	0	0	10.669	0	1.404	0	12.073
Ukupno	4	12.103	174.094	0	30.787	193	217.181

34.2.5. Koncentracija rizika finansijskih sredstava po osnovu kojih je Banka izložena rizicima

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Sektor finansijska i osiguranja	Pojlopriveda	Prerađivačka industrija	Gradevinarstvo	Trgovina na malo	Uslužne djelatnosti	Obrazovanje, zdravstvo i socijalni rad	Aktivnosti u vezi sa nekretnošću	Sektor preduzetnika	Javni sektor	Sektor stanovništva	Sektor stranih lica	Sektor drugih komitenata	Ukupno
31.12.2015. godine														
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.939	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21.939
Opozivi depoziti i krediti	27.719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27.719
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	102	1.780	1.550	770	1.719	790	298	0	748	7	3.861	0	0	11.625
Dati krediti i depoziti	10.776	12.102	15.516	9.478	10.734	8.997	9.920	8.870	6.494	863	39.643	0	0	133.393
Ostali plasmani	293	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	293
Ostala sredstva	13.456	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13.456
Ukupno	74.285	13.882	17.066	10.248	12.453	9.787	10.218	8.870	7.242	870	43.504	0	0	208.425
31.12.2014. godine														
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20.176	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20.176
Opozivi depoziti i krediti	29.047	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29.047
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	65	870	450	770	925	570	298	0	748	8	2.652	0	0	7.356
Dati krediti i depoziti	7.891	7.135	21.653	21.147	14.345	3.193	18.230	3.577	7.005	1.353	42.437	0	0	147.966
Ostali plasmani	563	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	563
Ostala sredstva	12.073	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12.073
Ukupno	69.815	8.005	22.103	21.917	15.270	3.763	18.528	3.577	7.753	1.361	45.089	0	0	217.181

34.2.6. Monetarne vanbilansne stavke*(u hiljadama konvertibilnih maraka)*

Opis	Plative garancije	Činidbene garancije	Preuzete neopozive obaveze	Ukupno
31.12.2015. godine				
Do godinu dana	6.463	5.140	6.497	18.100
Od 1 - 5 godina	560	4.343	646	5.549
Ukupno	7.023	9.483	7.143	23.649
31.12.2014. godine				
Do godinu dana	5.761	2.578	6.473	14.812
Od 1 - 5 godina	3.150	5.951	733	9.834
U k u p n o	8.911	8.529	7.206	24.646

34.3. Tržišni rizik

Banka preuzima na sebe tržišne rizike, koji predstavljaju rizik da će fer vrijednost ili budući tokovi gotovine koji proizilaze iz finansijskih instrumenata oscilirati zbog promjena u tržišnim vrijednostima. Tržišni rizici nastaju po osnovu otvorenih pozicija izloženih riziku po osnovu dospjeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi riziku po osnovu dospjeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi opštim i posebnim kretanjima i promjenama vezanim za nivo nestalnosti tržišnih stopa ili cijena (kao što su kamatne stope, kreditne marže, devizni kursevi i cijene kapitala).

34.3.1. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed mogućih promjena deviznih kurseva.

Radi ublažavanja deviznog rizika Banka blagovremeno i na sveobuhvatan način identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika za svaku valutu u kojoj Banka posluje, identifikujući duge i kratke otvorene devizne pozicije.

Za potrebe kontrole i identifikacije devizne izloženosti, Banka dnevno prati stanje i strukturu efektivnih stranih valuta u trezoru deviznih sredstava i strukturu po valutama na računima kod inostranih banaka, vodi računa o usklađenosti devizne pozicije u nestabilnim valutama, prati deviznu usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza.

Banka identifikaciju deviznog rizika vrši kroz dnevno sastavljanje izvještaja o deviznoj usklađenosti finansijske aktive i finansijske pasive koji je definisan Programom, politikom i procedurom za upravljanje deviznim rizikom Banke koji se zasniva na Odluci o sastavljanju i mjesečni izvještaj GAP deviznog rizika definisan Politikom i procedurama upravljanja deviznim rizikom. Mjerenjem deviznog rizika kroz GAP analizu Banka utvrđuje izloženost deviznom riziku koja proizilazi iz veličine neusklađenosti aktive i pasive po pojedinim valutama.

Banka na mjesečnom nivou vrši projekcije scenarija uticaja promjene deviznih kurseva na finansijski rezultat.

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju sredstava i obaveza Banke iskazanih u deviznim iznosima, sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine. (Primjenom odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom u bankama, poštuju se propisani limiti po pojedinačnim valutama 20% u odnosu na osnovni kapital, osim za valutu Euro za koju limit individualne devizne pozicije iznosi 30%, dok ukupna devizna pozicija Banke iznosi najviše 30% u odnosu na kapital).

34.3.1. Devizni rizik (nastavak)

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	Devizna klauzula	Ukupno	KM	Ukupno
AKTIVA									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	6.461	2.678	6.745	765	16.649	0	16.649	0	16.649
Opozivi depoziti i krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dati krediti i depoziti	0	0	0	0	0	98.115	98.115	0	98.115
Ostali plasmani	0	293	0	0	293	0	293	0	293
Ostala sredstva	752	302	0	7	1.061	0	1.061	0	1.061
Ukupno	7.213	3.273	6.745	772	18.003	98.115	116.118	0	116.118
PASIVA									
Transakcioni depoziti	25.672	0	12	0	25.684	0	25.684	0	25.684
Ostali depoziti	34.229	2.972	6.112	166	43.479	42.869	86.348	0	86.348
Primljeni krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obaveze po osnovu kamata i naknada	8	0	0	0	8	0	8	0	8
Ostale obaveze	1.538	0	0	0	1.538	0	1.538	0	1.538
Ukupno	61.447	2.972	6.124	166	70.709	42.869	113.578	0	113.578
Neto devizna pozicija:									
31.12.2015. godine	-54.234	301	621	606	-52.706	55.246	2.540	0	2.540
31.12.2014. godine	-67.677	2.634	5.743	316	-58.984	64.701	5.717	0	5.717

34.3.2. Kamatni rizik

Banka je izložena višestrukim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kamatnih stopa.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je da se minimiziraju nepovoljni efekti promjene visine kamatnih stopa. Kamatne stope kredita zavise od kretanja kamatnih stopa na tržištu novca i od poslovne politike Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom nadgleda domaće i strane tržišne kamatne stope, i daje preporuke za poboljšanje upravljanja kamatnim rizikom.

Banka vrši identifikaciju kamatnog rizika kroz GAP analizu pozicija i utvrđivanje kamatno osjetljivih stavki razvrstanih prema dospijeću i prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope, odnosno određivanje očekivanog rasporeda budućih novčanih tokova.

Mjerenje kamatnog rizika GAP analizom podrazumijeva analiziranje neusklađenosti kamatno osjetljivih pozicija aktive i pasive prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa tržišno osjetljivom kamatnom stopom – kamatne stope vezane za EURIBOR) i prema dospijeću (za pozicije sa fiksnom kamatnom stopom i promjenljivom kamatnom stopom) koji predstavlja tzv. GAP ekonomske vrijednosti (economic value GAP). Sa druge strane, izrađuje se i kamatni GAP koji u sebi sadrži projekcije budućih kretanja prihoda i rashoda kamata na tzv. GAP zarađivačke sposobnosti (earnings perspective GAP).

Banka vrši mjerenje kamatnog rizika banke i kroz racio analizu poštujući pri tome interno postavljene limite.

Banka na mjesečnom nivou prati uticaj promjene kamatnih stopa na finansijski rezultat kroz izradu scenarija i projekcija promjena aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Manje od 3 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Kamatnosni ukupno	Nekamatnosni ukupno	Ukupno
AKTIVA								
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8.710	0	0	0	0	8.710	13.229	21.939
Opozivi depoziti i krediti	27.719	0	0	0	0	27.719	0	27.719
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	0	0	0	0	4.509	4.509
Dati krediti i depoziti	27.358	7.494	27.345	47.796	17.711	127.704	0	127.704
Ostali plasmani	0	0	853	0	0	853	0	853
Ostala sredstva	0	0	0	0	0	0	7.694	7.694
Ukupno	63.787	7.494	28.198	47.796	17.711	164.986	25.432	190.418
PASIVA								
Transakcioni depoziti	11.154	0	0	0	0	11.154	14.530	25.684
Ostali depoziti	16.271	16.280	35.712	24.083	0	92.346	38.571	130.917
Primljeni krediti	0	0	0	335	8.469	8.804	0	8.804
Obaveze po osnovu kamata i naknada	0	0	0	0	0	0	205	205
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	4.792	4.792
Ukupno	27.425	16.280	35.712	24.418	8.469	112.304	58.098	170.402
Neto devizna pozicija:								
31.12.2015. godine	36.362	-8.786	-7.514	23.378	9.242	52.682	-32.666	20.016
31.12.2014. godine	40.698	531	-9.997	27.972	9.458	68.662	-33.180	35.482

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje pregled primijenjenih godišnjih kamatnih stopa na najznačajnije finansijske instrumente:

Opis	U stranoj valuti	U KM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	0,000	0,000
Devizni računi kod ino banaka	0,02-0,04%	0,000
<i>Kreditni plasirani komitentima do jedne godine:</i>		
Pravna lica	0,00	2% -12%
Stanovništvo	0,00	0.01% - 13.95%
<i>Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine:</i>		
Pravna lica	0,00	2% -13%
Stanovništvo	0,00	2% -14%
Pasiva		
Kratkoročni depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih institucija	0,000	0,000
Depoziti po viđenju pravnih lica	0,000	0-3,21%
Depoziti po viđenju stanovništva	0-3,70%	0-3,70%
<i>Kratkoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	0,000	2,00%-3,00%
Stanovništvo	0,20%-5,60%	0,5%-4,00%
<i>Dugoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	0,000	0-4,00%
Stanovništvo	0,5%-6,00%	0,5%-5,30%

Banka primjenjuje kamatu od 0% do 6,00% na dio depozita klijenata koji služe kao sredstvo obezbjeđenja blagovremene otplate kredita odobrenih od strane Banke.

34.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se definiše kao tekući ili budući rizik za finansijski rezultat i kapital, nastao zbog nemogućnosti date institucije da izmiri svoje obaveze po dospelju bez dodatnih neprihvatljivih gubitaka. Posljedice mogu uključivati nemogućnost plaćanja obaveza depozitarima i ispunjavanja obaveza kreditiranja. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom učestvuje u upravljanju likvidnošću.

34.4.1. Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, usljed nemogućnosti ispunjavanja dospjelih obaveza o roku dospelja i usljed nemogućnosti finansiranja povećanja aktive.

Osnovni cilj Banke je da upravljanjem rizikom likvidnosti održava nivo likvidnosti, kako bi se uredno i na vrijeme izmirivale dospjele obaveze po aktivnim, pasivnim i neutralnim bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke. U ciljeve upravljanja likvidnošću spadaju i dnevno vrednovanje i ispunjavanje svih finansijskih obaveza, izdvajanje rezerve likvidnosti i izbjegavanje dodatnih troškova do kojih bi došlo prilikom pozajmljivanja izvora sredstava i u slučaju prodaje sredstava. U planiranju potencijalnih budućih likvidnosnih potreba Banke, uzimaju se u obzir promjene u operativnim, ekonomskim, regulativnim ili ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke. Banka je definisala strategiju upravljanja likvidnošću, Program za upravljanje rizikom likvidnosti (strategije, politike, procedure) i Plan za upravljanje likvidnošću u vanrednim situacijama, čijom primjenom obezbjeđuje sposobnost da ostvaruje novčane prilive koji su u svakom trenutku adekvatni tekućim potrebama. Strategija Banke obezbjeđuje da Banka u svakom momentu može potpuno, i bez odlaganja izvršavati sve obaveze na dan dospeljeća. Programom, politikama i procedurama za upravljanje likvidnosti koji se zasniva na Odluci o minimalnim standardima za upravljanje likvidnosti definisano je dnevno, dekadno i mjesečno praćenje likvidnosti u skladu sa zakonskom regulativom Republike Srpske, dok istovremeno Banka prati i analizira likvidnost na dnevnom i mjesečnom nivou u skladu sa Politikom i procedurama upravljanja rizikom likvidnosti.

Banka na mjesečnom nivou pravi (prezentacije) scenarija koja su odraz trenutne ekonomske situacije, i vrši predviđanja uticaja tih kritičnih kretanja koja uključuje u scenarij i provjerava njihov uticaj na likvidnost Banke (stres test analize).

Naredna tabela prikazuje GAP analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj djelatnosti na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospeljeća, kroz usklađenost potraživanja i obaveza po periodima dospeljeća.

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2015. godine						
Monetarna aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.939	0	0	0	0	21.939
Opozivi depoziti i krediti	27.719	0	0	0	0	27.719
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	1.509	0	1.019	1.981	0	4.509
Dati krediti i depoziti	27.358	7.494	27.345	47.796	17.711	127.704
Ostali plasmani	540	0	0	313	0	853
Ostala sredstva	3.451	726	1.146	2.371	0	7.694
Ukupno	82.516	8.220	29.510	52.461	17.711	190.418
Monetarna pasiva						
Transakcioni depoziti	25.684	0	0	0	0	25.684
Ostali depoziti	54.842	16.280	35.712	24.083	0	130.917
Primljeni krediti	0	0	0	335	8.469	8.804
Obaveze po osnovu kamata i naknada	205	0	0	0	0	205
Ostale obaveze	3.664	44	251	567	266	4.792
Ukupno	84.395	16.324	35.963	24.985	8.735	170.402
Neto devizna pozicija:						
31.12.2015. godine	-1.879	-8.104	-6.453	27.476	8.976	20.016
31.12.2014. godine	-9.819	1.096	-8.223	29.229	7.666	19.949

34.5. Upravljanje kapitalom

Jačina i stabilnost svake Banke zavisi od veličine i sposobnosti kapitala da apsorbuje moguće rizike poslovanja. Osnovni kapital Banke je zakonski definisan parametar za mjerenje maksimalne izloženosti Banke koncentraciji kreditnog i drugih rizika. Neto kapital je obračunska kategorija za izračunavanje adekvatnosti kapitala, a čine ga osnovni i dopunski kapital umanjen za odbitne stavke kapitala.

Značajan pokazatelj snage kapitala je stopa adekvatnosti kapitala koja predstavlja odnos neto kapitala i ukupne rizične aktive i koja prema zakonu o bankama Republike Srpske mora iznositi najmanje 12%.

Ukupno ponderisani rizik sastoji se od rizikom ponderisane aktive i dodatnog dijela po osnovu operativnog rizika. Rizikom ponderisana aktiva je neto bilansna i vanbilansna rizična aktiva ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva.

Razvojem novih metodologija u praksi u bankarskom poslovanju došlo je do promjena rizičnog profila banaka, pri čemu učešće operativnog rizika u ukupnoj izloženosti riziku postaje sve važniji segment koji zaslužuje ravnopravan tretman kao i krediti i ostali rizici.

Operativni rizik se vezuje za ljudske resurse, informacione i druge rizične spoljne faktore, interne procese i drugo. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je Odlukom propisala metodologiju za obračun operativnog rizika, shodno evropskim direktivama i preporukama Bazela II (primijenjena sa stanjem na dan 30.06.2010. godine).

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
Osnovni kapital	30.822	27.767
Dopunski kapital	7.445	7.767
Odbitne stavke od kapitala	-16.878	-12.099
Neto kapital	21.389	23.435
Ponderisana aktiva kreditnim rizikom i kapitalni zahtjev u vezi sa deviznim rizikom	161.852	180.234
Pokazatelj adekvatnosti kapitala %	13.22 %	13,00 %

35. EKSTERNALIZACIJA

Banka je aktivnosti na proizvodnji i razvoju softverskog rješenja, za aktivnosti koje joj omogućavaju obavljanje djelatnosti pružanja bankarskih i finansijskih usluga uključujući i aktivnosti kojima se podržava obavljanja tih djelatnosti, povjerila pravnom licu Megatrend a.d. Niš. Takođe, Banka je dio poslova fizičkog obezbjeđenja povjerila agenciji za obezbjeđenje Alpha Security d.o.o. Banja Luka.

36. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine za sljedeće značajnije valute iznosi:

Oznaka valute	31.12.2015. godine	31.12.2014. godine
USD	1.7901	1.6084
CHF	1.8086	1.6261
EUR	1.9558	1.9558